

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja

Druk nr 2123

Warszawa, 21 sierpnia 2007 r.

Pan
Ludwik Dorn
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Romana Giertycha.

(-) Przemysław Andrejuk; (-) Witold Bałazak; (-) Krzysztof Bosak;
(-) Edward Ciągło; (-) Janusz Dobrosz; (-) Andrzej Fedorowicz; (-) Jan Jarota; (-) Marek Kawa; (-) Janusz Kołodziej; (-) Arnold Masin; (-) Halina Murias; (-) Mirosław Orzechowski; (-) Edward Ośko; (-) Stanisław Papież;
(-) Radosław Parda; (-) Daniel Pawłowicz; (-) Szymon Pawłowski;
(-) Elżbieta Ratajczak; (-) Bogusław Sobczak; (-) Rafał Wiechecki;
(-) Wojciech Wierzejski.

USTAWA

z dnia ..... 2007 r.

o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw

Art.1

W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.¹⁾ wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przedszkola, w tym z oddziałami integracyjnymi i oddziałami realizującymi program IBO oraz przedszkola specjalne;”,

b) w pkt 2 lit. a-c otrzymują brzmienie:

„a) podstawowe, w tym: z oddziałami realizującymi program IBO, integracyjnymi i sportowymi oraz specjalne, integracyjne, sportowe i mistrzostwa sportowego,

b) gimnazja, w tym: z oddziałami realizującymi program IBO, integracyjnymi, dwujęzycznymi, sportowymi i przysposabiającymi do pracy oraz specjalne, integracyjne, sportowe i mistrzostwa sportowego,

c) ponadgimnazjalne, w tym: z oddziałami integracyjnymi, dwujęzycznymi i sportowymi, a w przypadku liceów ogólnokształcących także z oddziałami realizującymi program IBO, oraz specjalne, integracyjne, sportowe, mistrzostwa sportowego, rolnicze i leśne;”,

c) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) ośrodki wsparcia wychowawczego dla uczniów gimnazjów sprawiających szczególne trudności wychowawcze oraz wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także wzmożonych oddziaływań wychowawczych;”;

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791 i Nr 120, poz. 818.

2) w art. 3:

a) po pkt 2 dodaje się pkt 2a, 2b i 2c:

„2a) szkole rolniczej - należy przez to rozumieć szkołę ponadgimnazjalną kształcącą wyłącznie w zawodach, dla których właściwym jest minister właściwy do spraw rolnictwa, minister właściwy do spraw rozwoju wsi lub minister właściwy do spraw rynków rolnych;

2b) szkole leśnej – należy przez to rozumieć szkołę ponadgimnazjalną kształcącą w zawodach dla leśnictwa, dla których właściwym jest minister właściwy do spraw środowiska;

2c) szkole morskiej – należy przez to rozumieć szkołę ponadgimnazjalną kształcącą w zawodach dla żeglugi morskiej, dla których właściwym jest minister właściwy do spraw gospodarki morskiej;”

b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„ 3a) placówce rolniczej - należy przez to rozumieć placówki i ośrodki wymienione w art. 2 pkt 3a umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych wyłącznie w zawodach, dla których właściwym jest minister właściwy do spraw rolnictwa, minister właściwy do spraw rozwoju wsi lub minister właściwy do spraw rynków rolnych;”

c) po pkt 11d dodaje się pkt 11e i 11 f w brzmieniu:

„11e) programie IBO – należy przez to rozumieć program nauczania lub wychowania, określony przez International Baccalaureate Organization w Genewie, realizowany w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i liceach ogólnokształcących;

11f) dyplomie IB – należy przez to rozumieć dyplom wydany przez International Baccalaureate Organization w Genewie absolwentowi liceum ogólnokształcącego, potwierdzający zdanie egzaminów przeprowadzonych w ramach matury międzynarodowej organizowanej w ramach programu IBO;”

d) uchyla się pkt 12;

3) w art. 5:

a) w ust. 3b w pkt 2 dodaje się lit. c w brzmieniu:

„c) publiczne szkoły dla dzieci pracowników instytucji Unii Europejskiej mających siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.”

b) w ust. 3d pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) może zakładać i prowadzić publiczne szkoły rolnicze oraz placówki rolnicze o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym;”

c) po ust. 5e dodaje się ust. 5f w brzmieniu:

„5f. W porozumieniu, o którym mowa w ust. 5e, strony mogą określić tryb przekazania mienia będącego odpowiednio we władaniu publicznych szkół rolniczych oraz placówek rolniczych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym i publicznych szkół leśnych, niezbędnego do prawidłowego wykonywania zadań, o których mowa w ust. 7.”,

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zakładanie i prowadzenie publicznych ośrodków wsparcia wychowawczego, zakładów kształcenia i placówek doskonalenia nauczycieli, bibliotek pedagogicznych oraz wymienionych w ust. 5a szkół i placówek o znaczeniu regionalnym lub ponadregionalnym należy do zadań własnych samorządu województwa.”;

4) w art. 7:

a) w ust. 1 w pkt 4 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego, a w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe - również podstawę programową kształcenia w danym zawodzie,”,

b) w ust. 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe - kształci w zawodach określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, o której mowa w art. 24 ust. 1,”;

5) po art. 7 dodaje się art. 7a w brzmieniu:

„Art. 7a. 1. Przedszkola publiczne i niepubliczne oraz szkoły podstawowe, gimnazja i licea ogólnokształcące publiczne i niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych, za zgodą organu prowadzącego i po powiadomieniu kuratora oświaty, mogą przystępować do realizacji w niektórych oddziałach programu IBO.

2. W oddziałach liceów ogólnokształcących realizujących program IBO stosuje się plany i programy nauczania określone dla tych oddziałów przez International Baccalaureate Organization w Genewie.

3. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów uczestniczący w programie IBO, przystępują odpowiednio do sprawdzianu i egzaminu, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2.

4. Uczniowie liceów ogólnokształcących uczestniczący w programie IBO mogą przystąpić do egzaminów przeprowadzanych w ramach programu matury międzynarodowej, których zdanie umożliwia uzyskanie dyplomu IB. Dyplom IB jest równorzędny ze świadectwem dojrzałości, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. b.

5. Uczniowie uczestniczą w programie IBO na zasadzie dobrowolności. Warunki i tryb przyjmowania uczniów do oddziałów szkoły realizujących program IBO określa statut szkoły. Dyrektor szkoły informuje kandydatów do tych oddziałów i ich rodziców o zasadach uczestniczenia w tym programie.

6. Liceum ogólnokształcące zapewnia uczniom uczestniczącym w programie IBO możliwość przejścia na każdym etapie kształcenia do kształcenia realizowanego w oparciu o programy nauczania, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 4 lit. a.”;

6) w art. 9 w ust.1 w pkt 3:

a) uchyla się lit. c,

b) lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) czteroletnie technika, których ukończenie umożliwia absolwentom uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu potwierdzającego te kwalifikacje, a także uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego; egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe jest przeprowadzany po trzecim roku nauki,”

c) lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) trzyletnie technika uzupełniające dla absolwentów szkół wymienionych w lit. a, których ukończenie umożliwia absolwentom uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu potwierdzającego te kwalifikacje, a także uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego; egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe jest przeprowadzany po drugim roku nauki,”;

7) w art. 9a w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie;

„4) inspirowanie i prowadzenie badań naukowych i innowacji w dziedzinie oceniania i egzaminowania,”;

8) w art. 11 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi w drodze rozporządzenia:

1) warunki i tryb wydawania oraz wzory świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposób ich przechowywania, sposób dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, a także tryb i sposób dokonywania legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą;

2) wysokość odpłatności za wykonywanie czynności wymienionych w pkt 1, uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego tworzenia i gromadzenia dokumentacji niezbędnej dla przebiegu nauczania, oceniania wyników pracy dydaktyczno-wychowawczej szkół i wyników sprawdzianów i egzaminów przeprowadzanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne.”;

9) w art. 15 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może określić, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których do szkoły publicznej lub niepublicznej dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 lat, a w przypadku uczestników Ochotniczych Hufców Pracy 15 lat, biorąc pod uwagę opóźnienie w cyklu kształcenia.”;

10) w art. 16:

a) po ust. 5a dodaje się ust. 5b w brzmieniu:

„5b. Obowiązek, o którym mowa w art. 14 ust. 3, obowiązek szkolny i obowiązek nauki mogą być spełniane również przez uczęszczanie odpowiednio do przedszkola lub szkoły:

- 1) za granicą, w tym na podstawie umów międzynarodowych lub porozumień o współpracy bezpośredniej zawieranych przez szkoły, jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, lub w ramach programów edukacyjnych Unii Europejskiej;
- 2) przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce.”,

b) po ust. 6a dodaje się ust. 6b w brzmieniu:

„6b. Dyrektorzy publicznych i niepublicznych szkół ponadgimnazjalnych i placówek, o których mowa w ust. 5a pkt 1 i 2, osoby prawne lub fizyczne prowadzące działalność oświatową, o której mowa w ust. 5a pkt 3, oraz pracodawcy, o których mowa w ust. 5a pkt 4, są obowiązani powiadomić wójta gminy (burmistrza lub prezydenta miasta), na terenie której mieszka absolwent gimnazjum, który nie ukończył 18 lat, o przyjęciu go odpowiednio do szkoły lub placówki albo na inne zajęcia, o których mowa w ust. 5a pkt 3, albo w celu przygotowania zawodowego, w terminie 14 dni od przyjęcia absolwenta, oraz informować tego wójta o zmianach w spełnianiu obowiązku nauki przez absolwenta gimnazjum, w terminie 14 dni od powstania tych zmian.”,

c) uchyla się ust. 7a,

d) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Na wniosek rodziców dyrektor publicznego lub niepublicznego przedszkola, publicznej lub niepublicznej szkoły podstawowej lub gimnazjum, a także dyrektor publicznej lub niepublicznej szkoły ponadgimnazjalnej, do której dziecko zostało przyjęte, może, w drodze decyzji, zezwolić na spełnianie przez dziecko odpowiednio:

- 1) obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3, poza przedszkolem albo oddziałem przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej;
- 2) obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.”,

e) po ust. 8 dodaje się ust. 8a i 8b w brzmieniu:

„8a. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 8, może być wydane, jeżeli:

- 1) wniosek o wydanie zezwolenia został złożony do dnia 31 maja roku, w którym rozpoczyna się nowy rok szkolny,
- 2) do wniosku dołączono:
  - a) opinię publicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej;
  - b) oświadczenie rodziców o zapewnieniu dziecku odpowiednich warunków umożliwiających pełną realizację programu wychowania

przedszkolnego i programów nauczania uwzględniających odpowiednio podstawę programową wychowania przedszkolnego lub podstawę programową kształcenia ogólnego w danym typie szkoły, z wyłączeniem niepublicznej szkoły ponadgimnazjalnej nieposiadającej uprawnień szkoły publicznej; warunki te obejmują prowadzenie nauczania dziecka przez osobę posiadającą kwalifikacje określone dla nauczycieli szkół publicznych, z wyłączeniem niepublicznej szkoły ponadgimnazjalnej nieposiadającej uprawnień szkoły publicznej, oraz zaopatrzenie dziecka w niezbędne podręczniki i przybory szkolne, dostęp do komputera i Internetu;

- c) zobowiązanie rodziców do realizowania przez dziecko odpowiednio podstawy programowej wychowania przedszkolnego określonej dla dzieci w wieku 6 lat lub programów nauczania obowiązujących w danej szkole,
- d) oświadczenie rodziców o zapewnieniu dziecku udziału w ważnych uroczystościach szkolnych,
- e) zobowiązanie rodziców do składania przez dziecko rocznych egzaminów klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych w danej szkole.

8b. Dziecko spełniające odpowiednio obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą może otrzymać świadectwo ukończenia poszczególnych klas danej szkoły i świadectwo ukończenia tej szkoły na podstawie egzaminów klasyfikacyjnych przeprowadzonych przez szkołę, której dyrektor zezwolił na spełnianie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą. Dziecku takiemu nie ustala się oceny zachowania.

8c. Cofnięcie zezwolenia, o którym mowa w ust. 8, następuje:

- 1) na wniosek rodziców;
- 2) w razie niespełnienia warunków, o których mowa w ust. 8a;
- 3) w razie wydania zezwolenia z naruszeniem prawa.”;

11) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. 1. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi, o którym mowa w art. 14 ust. 3, lub obowiązkowi szkolnemu są obowiązani odpowiednio do:

- 1) dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do przedszkola, oddziału przedszkolnego zorganizowanego w szkole podstawowej lub do szkoły;
- 2) zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia w przedszkolu lub na zajęcia szkolne;
- 3) zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowywanie się do zajęć;
- 4) informowania, w terminie do końca września każdego roku, dyrektora szkoły, w obwodzie której dziecko mieszka, o realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3, lub obowiązku szkolnego w sposób określony w art. 16 ust. 5b.

2. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki są obowiązani do informowania, w terminie do końca września każdego roku, wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), na terenie której dziecko mieszka, o formie spełniania obowiązku nauki i zmianach w tym zakresie.

3. Rodzice dziecka realizującego obowiązek, o którym mowa w art. 14 ust. 3, poza przedszkolem albo oddziałem przedszkolnym zorganizowanym w szkole

podstawowej, obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 16 ust. 8, są zobowiązani do zapewnienia dziecku warunków nauki określonych w art. 16 ust. 8a. ”;

12) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„1. Dyrektorzy publicznych szkół podstawowych i gimnazjów kontrolują spełnianie obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkałe w obwodach tych szkół, a gmina kontroluje spełnianie obowiązku nauki przez młodzież zamieszkałą na terenie tej gminy, w tym odpowiednio:

- 1) kontrolują wykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, a także współdziałają z rodzicami w realizacji obowiązków, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 3 i ust. 3;
- 2) prowadzą ewidencję spełniania obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki.

2. Wójt gminy (burmistrz, prezydent miasta) jest obowiązany przysyłać dyrektorom publicznych szkół podstawowych i gimnazjów na obszarze gminy informacje o aktualnym stanie i zmianach w ewidencji dzieci i młodzieży w wieku 3-18 lat.”;

13) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. 1. Niespełnianie obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

2. Przez niespełnianie obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 3, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki należy rozumieć systematyczne, nieusprawiedliwione nieuczęszczanie dziecka odpowiednio do przedszkola, szkoły lub placówki, albo na inne formy zajęć, o których mowa w art. 16 ust. 5a pkt 3 i 4, przez okres co najmniej jednego miesiąca.”;

14) w art. 22:

a) w ust. 1:

- pkt 3a otrzymuje brzmienie:

„3a) warunki i sposób wspomagania wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą oraz dzieci pracowników migrujących nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim, w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, lub nauczanych w innych formach przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą, uwzględniając w szczególności:

- a) kierowanie nauczycieli do pracy za granicą,
- b) przekazywanie niezbędnych podręczników i pomocy dydaktycznych służących temu nauczaniu,
- c) organizowanie w kraju i za granicą doskonalenia zawodowego nauczycieli prowadzących nauczanie języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim za granicą,

d) organizowanie kolonii i innych form letniego wypoczynku dzieci i młodzieży polonijnej;”,

- po pkt 3a dodaje się pkt 3b w brzmieniu:

„3b) organizację oraz warunki działania szkół, o których mowa w art. 5 ust. 3b pkt 2 lit. c, warunki przyjmowania uczniów do tych szkół, warunki i tryb kształcenia oraz programy nauczania obowiązujące w tych szkołach, a także warunki kształcenia w tych szkołach dzieci będących obywatelami polskimi;”,

b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3b, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania uwzględni warunki i tryb kształcenia odpowiadające warunkom i trybowi kształcenia przyjętym w szkołach europejskich działających na podstawie Konwencji o Statucie Szkół Europejskich sporządzonej w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 3, poz. 10), a także może wyłączyć stosowanie niektórych przepisów ustawy oraz wprowadzić w tym zakresie odrębne uregulowania.”,

c) w ust. 2:

– w pkt 2:

– uchyla się lit. c,

– końcowa treść otrzymuje brzmienie:

„uwzględniając w szczególności zestawy celów i treści nauczania, umiejętności uczniów, a także zadania wychowawcze szkoły, odpowiednio do poszczególnych etapów kształcenia i typów szkół oraz zawodów;”,

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) warunki i sposób oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, z uwzględnieniem:

- a) prawa ucznia do jawnej i umotywowanej oceny oraz informacji o wymaganiach edukacyjnych,
- b) tworzenia wewnątrzszkolnych systemów oceniania,
- c) dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia,
- d) przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce;”,

- po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) warunki i sposób przeprowadzania;

- a) sprawdzianu i egzaminu, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2,
- b) egzaminu maturalnego, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. b i d – f,

- c) egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. a, d, f i g,
- d) egzaminu dojrzałości, egzaminu z nauki zawodu i egzaminu z przygotowania zawodowego dla absolwentów dotychczasowych szkół ponadpodstawowych;”

d) uchyla się ust. 2a,

e) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W rozporządzeniach wydanych na podstawie ust. 2 pkt 4a, należy uwzględnić w szczególności:

- a) kompetencje okręgowych komisji egzaminacyjnych w zakresie przygotowania, przeprowadzania i oceniania sprawdzianu i egzaminów,
- b) dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia,
- c) możliwość zwalniania z części lub całości sprawdzianu i egzaminów laureatów i finalistów odpowiednio konkursów i olimpiad przedmiotowych,
- d) możliwość unieważnienia sprawdzianu lub egzaminu w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów, jeżeli to naruszenie mogło mieć wpływ na wynik sprawdzianu lub egzaminu,
- e) możliwość zwalniania uczniów z obowiązku zdawania sprawdzianu lub egzaminu, o których nowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2,
- f) możliwość zwalniania z części lub całości egzaminu dojrzałości, egzaminu z nauki zawodu i egzaminu z przygotowania zawodowego.”;

15) w art. 24 uchyla się ust. 6;

16) w art. 32a ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W odniesieniu do publicznych szkół i placówek artystycznych minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wydaje, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, przepisy określone w art. 11 ust. 2 – w zakresie świadectw, dyplomów i innych druków szkolnych wydawanych przez szkoły i placówki artystyczne - oraz art. 22 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1- 4 i 5 -8.”;

17) w art. 33 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku nadzoru pedagogicznego nad oddziałami liceów ogólnokształcących realizującymi program IBO nie stosuje się przepisów ust. 2 pkt 1, 2 i 3 - w zakresie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów, oraz ust. 3 pkt 5.”;

18) w art. 35:

a) w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) może przeprowadzać kontrole w szkołach lub placówkach w celu zbadania szczególnych problemów dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczych; przepisy art. 33 ust. 3-8 i art. 34 stosuje się odpowiednio;”,

b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Minister Sprawiedliwości i podporządkowane organy sprawują nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich, ośrodkami diagnostyczno-konsultacyjnymi oraz nad szkołami w tych zakładach i schroniskach, a także nad szkołami przy zakładach karnych i aresztach śledczych, z wyjątkiem nadzoru nad nauczaniem przedmiotów ogólnokształcących, który sprawuje kurator oświaty.”,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z właściwymi ministrami, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb sprawowania oraz formy nadzoru pedagogicznego, wykaz stanowisk, o których mowa w ust. 5, kwalifikacje niezbędne do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacje osób, o których mowa w ust. 5a, uwzględniając wymogi sprawności, skuteczności i efektywności nadzoru pedagogicznego.”;

19) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Szkołą lub placówką, za zgodą kuratora oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej – ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, może również kierować osoba niebędąca nauczycielem powołana na stanowisko dyrektora przez organ prowadzący. Odpowiednio kurator oświaty i minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przy wyrażaniu zgody uwzględniają w szczególności posiadanie przez tę osobę wykształcenia i przygotowania zawodowego odpowiadającego kierunkowi kształcenia w szkole lub zakresowi zadań placówki.”;

20) w art. 39:

a) w ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;”,

b) uchyla się ust. 2, 2a i 4a;

21) w art. 40:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W skład rady pedagogicznej wchodzi dyrektor szkoły lub placówki i wszyscy nauczyciele zatrudnieni w szkole lub placówce oraz pracownicy innych zakładów pracy pełniący funkcję instruktorów praktycznej nauki zawodu lub prowadzący pracę wychowawczą z młodocianymi pracownikami w placówkach zbiorowego zakwaterowania, dla których praca dydaktyczna i wychowawcza stanowi podstawowe zajęcie. W zebraniach rady pedagogicznej mogą także brać udział, z głosem doradczym, osoby zapraszane przez jej przewodniczącego za zgodą lub na wniosek rady pedagogicznej, w tym przedstawiciele stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły lub placówki.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zebrania rady pedagogicznej są organizowane przed rozpoczęciem roku szkolnego, w każdym okresie (semestrze) w związku z klasyfikowaniem i promowaniem uczniów, po zakończeniu rocznych zajęć szkolnych oraz w miarę bieżących potrzeb. Zebrania mogą być organizowane na wniosek organu sprawującego nadzór pedagogiczny, z inicjatywy dyrektora szkoły lub placówki, rady szkoły lub placówki, organu prowadzącego szkołę lub placówkę albo co najmniej 1/3 członków rady pedagogicznej.”;

22) w art. 43 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osoby wchodzące w skład rady pedagogicznej są zobowiązane do nieujawniania spraw poruszanych na zebraniu rady pedagogicznej, które mogą naruszać dobro osobiste uczniów lub ich rodziców, a także nauczycieli i innych pracowników szkoły lub placówki.”;

23) w art. 51:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W skład rady szkoły lub placówki wchodzi, z zastrzeżeniem ust. 1a - 1c, w równej liczbie:

- 1) nauczyciele wybrani przez ogół nauczycieli;
- 2) rodzice wybrani przez ogół rodziców;
- 3) uczniowie wybrani przez ogół uczniów.”,

b) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. W skład rady szkoły lub placówki nie wchodzi uczniowie przedszkoli, szkół podstawowych, z wyłączeniem szkół dla dorosłych, a także uczniowie szkół specjalnych oraz placówek i ośrodków, dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym lub głębokim, oraz szkół i placówek wymienionych w przepisach wydanych na podstawie art. 55 ust. 6.”,

c) po ust. 1a dodaje się ust. 1b i 1c w brzmieniu:

„1b. W gimnazjach dla dzieci i młodzieży udział uczniów w radzie szkoły nie jest obowiązkowy.

1c. W szkołach i placówkach, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 53 ust. 6, udział rodziców w radzie szkoły lub placówki nie jest obowiązkowy.”,

d) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. W szkołach artystycznych przepisy ust. 1a-1c i 9 stosuje się odpowiednio.”;

24) w art. 52 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rady szkoły lub placówki nie powołuje się w szkołach i placówkach, w których ze względu na specyfikę organizacji pracy i zadania nie ma możliwości wyłonienia stałej reprezentacji rodziców lub uczniów, o której mowa w art. 51 ust. 1 pkt 2 i 3.”;

25) w art. 55 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Samorząd może przedstawiać radzie szkoły lub placówki, radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły lub placówki, w szczególności dotyczących praw i obowiązków uczniów, a także może:

- 1) redagować i wydawać gazetę szkolną;
- 2) organizować działalność kulturalną, oświatową, sportową oraz rozrywkową zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi, w porozumieniu z dyrektorem;
- 3) wybierać nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu.”;

26) w art. 58 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Założenie szkoły lub placówki publicznej przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną wymaga zezwolenia:

- 1) właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego, której zadaniem jest prowadzenie szkół i placówek publicznych danego typu, wydanego po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty, a w przypadku szkół rolniczych i placówek rolniczych także pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw rolnictwa;
- 2) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, wydanego w odniesieniu do szkół realizujących kształcenie ogólne po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty - w przypadku szkół artystycznych.”;

27) w art. 59:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Szkoła publiczna, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie. Organ prowadzący jest obowiązany, co najmniej na 6 miesięcy

przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły: rodziców uczniów (w przypadku szkoły dla dorosłych - uczniów), właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Szkoła lub zawód, w jakim szkoła kształci, a także placówka publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem ust. 2a, mogą zostać zlikwidowane po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty, a w przypadku szkoły rolniczej i placówki rolniczej lub szkoły morskiej także odpowiednio ministra właściwego do spraw rolnictwa lub ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, a szkoła lub placówka publiczna prowadzona przez inną osobę prawną lub osobę fizyczną - za zgodą organu, który udzielił zezwolenia na jej założenie. W przypadku szkoły i placówki artystycznej jest wymagana pozytywna opinia ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.”,

c) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. W przypadku szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie, kurator oświaty, przed wyrażeniem opinii, o której mowa w ust. 2, jest obowiązany zasięgnąć opinii odpowiednio wojewódzkiej lub powiatowej rady zatrudnienia, a także opinii:

- 1) ministra właściwego do spraw zdrowia - w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie w zawodach, dla których zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, o której mowa w art. 24 ust. 1, ministrem właściwym jest minister do spraw zdrowia;
- 2) ministra właściwego do spraw środowiska - w przypadku szkoły leśnej;
- 3) ministra właściwego do spraw transportu – w przypadku szkół prowadzących kształcenie w zawodach dla żeglugi śródlądowej.”,

d) po ust. 2b dodaje się ust. 2c w brzmieniu:

„2c. Przepisy ust. 2 i 2b stosuje się odpowiednio w przypadku likwidacji warsztatu szkolnego oraz szkolnego gospodarstwa pomocniczego.”,

e) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Organ prowadzący szkołę lub placówkę może przenieść kształcenie w określonym zawodzie z tej szkoły lub placówki do innej szkoły tego samego typu lub innej placówki tego samego rodzaju prowadzonej przez ten organ, po zawiadomieniu, conajmniej na 6 miesięcy przed terminem przeniesienia, kuratora oświaty i rodziców uczniów. Przepisu ust. 2 nie stosuje się.”;

28) w art. 60 w ust. 1:

a) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) przypadki, w których uczeń lub wychowanek może zostać skreślony z listy uczniów szkoły lub wychowanków placówki;”

b) dodaje się pkt 8 i 9 w brzmieniu:

„8) szczegółowy tryb nagradzania uczniów i nakładania kar, o których mowa w art. 76e;

9) ceremoniał uroczystości szkolnych.”;

29) po art. 70b dodaje się art. 70c-70g w brzmieniu:

„Art. 70c. 1. Uczniowie gimnazjów podlegający obowiązkowi szkolnemu, którzy sprawiają szczególne trudności wychowawcze oraz wymagają pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wzmożonych oddziaływań wychowawczych, mogą być skierowani do ośrodka wsparcia wychowawczego.

2. Ośrodek wsparcia wychowawczego umożliwi wychowankom kontynuowanie nauki w gimnazjum w warunkach zapewniających:

- 1) redukcję lub korygowanie niewłaściwych zachowań i postaw;
- 2) specjalistyczną terapię zaburzeń zachowania, stymulowanie optymalnego rozwoju psychicznego, społecznego oraz moralnego;
- 3) przygotowanie wychowanka do prawidłowego funkcjonowania w środowisku społecznym.

3. Ośrodek wsparcia wychowawczego zapewnia wychowankom opiekę całodobową w ciągu całego roku. Liczba wychowanków w ośrodku nie może przekraczać 100.

4. Tworzy się odrębne ośrodki wsparcia wychowawczego dla dziewcząt i chłopców.

5. W ośrodku wsparcia wychowawczego zatrudnia się:

- 1) nauczycieli posiadających co najmniej stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego oraz kwalifikacje określone w odrębnych przepisach w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli;
- 2) pracowników niebędących nauczycielami.

Art. 70d. 1. Uczeń gimnazjum może być skierowany do ośrodka wsparcia wychowawczego przez dyrektora szkoły na podstawie uchwały rady pedagogicznej, po uzyskaniu orzeczenia zespołu orzekającego działającego w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie wychowania specjalnego ucznia w ośrodku wsparcia wychowawczego.

2. Orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać szczegółową diagnozę psychologiczno-pedagogiczną oraz zalecenia do prowadzenia pracy wychowawczej i korekcyjnej w ośrodku wsparcia wychowawczego, a także określać zalecany okres pobytu ucznia w ośrodku.

3. Skierowanie ucznia do ośrodka wsparcia wychowawczego w trybie określonym w ust. 1 wymaga zgody rodziców ucznia.

4. W przypadku braku zgody rodziców na skierowanie ucznia do ośrodka wsparcia wychowawczego dyrektor gimnazjum występuje z wnioskiem do sądu rodzinnego o umieszczenie ucznia w ośrodku wsparcia wychowawczego.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dyrektor gimnazjum jest obowiązany dołączyć uchwałę rady pedagogicznej oraz orzeczenie poradni psychologiczno-

pedagogicznej o potrzebie wychowania specjalnego ucznia w ośrodku wsparcia wychowawczego, o których mowa w ust. 1.

6. Orzekanie przez sąd rodzinny w sprawie umieszczenia ucznia w ośrodku wsparcia wychowawczego następuje w trybie określonym w przepisach o postępowaniu w sprawach nieletnich.

7. Marszałek województwa zapewnia umieszczenie w ośrodku wsparcia wychowawczego ucznia skierowanego do tego ośrodka w trybie, o którym mowa w ust. 1, lub wobec którego sąd rodzinny orzekł o umieszczeniu w ośrodku.

Art. 70e. 1. Okres pobytu ucznia w ośrodku wsparcia wychowawczego nie może być krótszy niż dwa tygodnie i dłuższy niż dwanaście miesięcy.

2. W trakcie pobytu wychowanka w ośrodku wsparcia wychowawczego dokonuje się systematycznej oceny efektów oddziaływań wychowawczo-resocjalizacyjnych i osiągnięć wychowanka.

3. W przypadku pozytywnych ocen efektów oddziaływań wychowawczo-resocjalizacyjnych i osiągnięć wychowanka, dyrektor ośrodka wsparcia wychowawczego może wystąpić z wnioskiem odpowiednio do dyrektora gimnazjum lub sądu rodzinnego o skrócenie okresu pobytu wychowanka w ośrodku.

4. W przypadku negatywnych ocen efektów oddziaływań wychowawczo-resocjalizacyjnych i osiągnięć wychowanka, dyrektor ośrodka wsparcia wychowawczego występuje z wnioskiem odpowiednio do dyrektora gimnazjum lub sądu rodzinnego o przedłużenie okresu pobytu wychowanka w ośrodku, z uwzględnieniem ust. 1. Przepisy art. 70d ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku negatywnych ocen efektów oddziaływań wychowawczo-resocjalizacyjnych i osiągnięć wychowanka oraz negatywnej prognozy co do możliwych do osiągnięcia w ośrodku wsparcia wychowawczego rezultatów podejmowanych działań wychowawczych, dyrektor ośrodka może wystąpić do sądu rodzinnego z wnioskiem o umieszczenie wychowanka w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub młodzieżowym ośrodku socjoterapii, w trybie określonym w przepisach o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Art. 70f. 1. Odpłatność za pobyt wychowanka w ośrodku wsparcia wychowawczego ponoszą rodzice wychowanka.

2. Wysokość odpłatności ustala marszałek województwa, z tym że odpłatność nie może przekroczyć kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie wychowanka w ośrodku wsparcia wychowawczego.

3. Marszałek województwa może zwolnić rodziców wychowanka z całości lub z części odpłatności za jego pobyt w ośrodku wsparcia wychowawczego, w przypadku szczególnie trudnej sytuacji materialnej rodziny oraz w szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych.

Art. 70g. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zadania, organizację i warunki działania ośrodków wsparcia wychowawczego oraz warunki pobytu wychowanków w tych ośrodkach, a także tryb dokonywania oceny efektów oddziaływań wychowawczo-resocjalizacyjnych i osiągnięć wychowanka, zakres i tryb współdziałania ośrodków wsparcia wychowawczego z rodzicami wychowanków

oraz tryb wnoszenia opłat za pobyt wychowanka w ośrodku wsparcia wychowawczego.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno uwzględniać:

- 1) zapewnienie wychowankom różnorodnych zajęć dydaktycznych, wychowawczych, profilaktycznych i resocjalizacyjnych oraz wszechstronnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 2) organizację oddziałów klasowych i grup wychowawczych w ośrodku oraz liczbę wychowanków w tych oddziałach lub grupach, zapewniającą warunki osiągania odpowiednich efektów kształcenia lub wychowania;
- 3) sprawowanie opieki nad grupą wychowawczą przez co najmniej dwóch wychowawców oraz prowadzenie zajęć dydaktycznych w oddziałach klasowych z udziałem psychologa lub pedagoga albo drugiego nauczyciela;
- 4) warunki wspierania ośrodków wsparcia wychowawczego przez wolontariuszy;
- 5) udzielanie pomocy rodzicom wychowanków w zakresie doskonalenia ich umiejętności wychowawczych.”;

30) w art. 71b ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, skład zespołów orzekających, tryb ich powołania, szczegółowe zasady działania tych zespołów, tryb postępowania odwoławczego, wzory orzeczeń oraz szczegółowe zasady kierowania dzieci i młodzieży do kształcenia lub wychowania specjalnego, lub indywidualnego nauczania. Rozporządzenie powinno uwzględniać jak najpełniejszą realizację potrzeb dziecka, a także zapewnić możliwość dostosowania form kształcenia i wychowania do aktualnych możliwości psychofizycznych dziecka.”;

31) po rozdziale 5 dodaje się rozdział 5a w brzmieniu:

„Rozdział 5a

Prawa i obowiązki uczniów oraz rodzaje nagród i kar

Art. 76a. 1. Uczeń ma prawo do:

- 1) wychowania i opieki, oraz warunków pobytu w szkole i placówce zapewniających ochronę i poszanowanie jego godności, bezpieczeństwa, ochronę przed wszelkimi formami dyskryminacji oraz przemocy fizycznej bądź psychicznej;
- 2) ochrony przed uzależnieniami, demoralizacją, szkodliwymi treściami oraz innymi przejawami patologii społecznej;
- 3) korzystania w szkole i placówce z zorganizowanego, zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej, procesu dydaktycznego, wychowawczego i opieki, z uwzględnieniem jego wieku i rozwoju psychofizycznego;
- 4) odpowiedniej do jego sytuacji i możliwości szkoły pomocy w przypadku trudności życiowych, materialnych, szkolnych;
- 5) rozwijania uzdolnień i zainteresowań oraz uzyskania pomocy w planowaniu swojego rozwoju;
- 6) informacji o wymaganiach edukacyjnych i sposobach sprawdzania osiągnięć;
- 7) obiektywnej, jawnej i umotywowanej oceny zachowania i za postępy w nauce;

- 8) odpoczynku w terminach określonych w przepisach w sprawie organizacji roku szkolnego, a także podczas przerw między zajęciami;
  - 9) udziału w zajęciach pozalekcyjnych i imprezach organizowanych przez szkołę lub placówkę;
  - 10) działania w samorządzie uczniowskim oraz kandydowania do jego organów, a także kandydowania do przedstawicielstwa uczniów w radzie szkoły;
  - 11) ubiegania się o udział w reprezentacji szkoły lub placówki w imprezach artystycznych i sportowych oraz w innych formach współzawodnictwa uczniów;
  - 12) wiedzy o swoich obowiązkach oraz środkach, jakie mogą być stosowane w przypadku ich naruszenia;
  - 13) wiedzy o przysługujących mu prawach oraz środkach ochrony tych praw.
2. Statut szkoły może określać dodatkowe prawa ucznia inne niż wymienione w ust. 1.
3. Korzystanie z praw, o których mowa w ust. 1 lub 2, może zostać ograniczone z uwagi na zagrożenie bezpieczeństwa, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób.

Art. 76b. 1. Uczeń ma obowiązek:

- 1) zdobywania wiedzy i przygotowywania się do zajęć edukacyjnych;
- 2) systematycznego i aktywnego uczestniczenia w zajęciach edukacyjnych oraz właściwego zachowania w ich trakcie;
- 3) przestrzegania zasad kultury osobistej i współżycia społecznego oraz właściwego zachowania wobec nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz pozostałych uczniów;
- 4) poszanowania praw, wolności i godności osobistej oraz poglądów i przekonań innych ludzi;
- 5) niestosowania agresji fizycznej i słownej oraz żadnej formy przemocy wobec innych;
- 6) przeciwstawiania się, w miarę swoich możliwości, przejawom agresji, wandalizmu i wulgarności;
- 7) dbania o wspólne dobro, ład i porządek w szkole lub placówce;
- 8) niepodejmowania działań zagrażających zdrowiu i życiu własnemu oraz innych osób;
- 9) troski o własne zdrowie i higienę;
- 10) niesienia, w miarę swoich możliwości, pomocy potrzebującym;
- 11) przestrzegania statutu szkoły lub placówki;
- 12) troski o dobre imię Ojczyzny, dbania o dobre imię i tradycje szkoły lub placówki.

2. Statut szkoły może określać dodatkowe obowiązki ucznia inne niż wymienione w ust. 1.

Art. 76c. 1. Uczeń może być nagradzany za:

- 1) bardzo dobre wyniki w nauce;
- 2) osiągnięcia sportowe lub artystyczne;
- 3) wzorowe zachowanie;
- 4) odwagę i godną naśladowania postawę;
- 5) przeciwstawianie się złu;
- 6) udzielanie pomocy innym osobom;

- 7) zaangażowanie w prace na rzecz szkoły lub środowiska lokalnego;
  - 8) sumienne i systematyczne wywiązywanie się ze swoich obowiązków;
  - 9) inne osiągnięcia lub działania zasługujące na uznanie społeczności szkolnej lub lokalnej.
2. Uczeń może być nagradzany w formie:
- 1) ustnej pochwały lub wyróżnienia udzielonych w obecności społeczności szkolnej;
  - 2) pisemnej, w szczególności listem gratulacyjnym, dyplomem uznania, adnotacją w dokumentacji szkolnej ucznia;
  - 3) rzeczowej, w szczególności wyposażeniem szkolnym, pomocami edukacyjnymi, wyjazdem edukacyjnym;
  - 4) finansowej w postaci nagrody pieniężnej.
3. Nagrody mogą być przyznawane przez:
- 1) nauczyciela, z wyłączeniem nagród, o których mowa w ust 2 pkt 3 i 4;
  - 2) dyrektora szkoły lub placówki;
  - 3) organ prowadzący szkołę lub placówkę;
  - 4) kuratora oświaty;
  - 5) ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
  - 6) innego właściwego ministra;
  - 7) Prezesa Rady Ministrów.
4. Przyznanie nagrody przez:
- 1) organ prowadzący szkołę lub placówkę albo kuratora oświaty wymaga uzyskania opinii dyrektora szkoły lub placówki;
  - 2) ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania albo innego właściwego ministra wymaga uzyskania opinii właściwego kuratora oświaty;
  - 3) Prezesa Rady Ministrów wymaga uzyskania opinii ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania lub innego właściwego ministra.

Art. 76d. Uczeń może być ukarany za naruszenie obowiązków ucznia określonych w ustawie lub w statucie szkoły.

Art. 76e. 1. Uczeń może być ukarany:

- 1) ustnym upomnieniem;
- 2) naganą;
- 3) zawieszeniem prawa do udziału w zajęciach pozalekcyjnych;
- 4) zawieszeniem prawa do udziału w reprezentacji szkoły lub placówki w imprezach artystycznych i sportowych oraz w innych formach współzawodnictwa uczniów;
- 5) zawieszeniem praw, o których mowa w art. 76a ust. 2;
- 6) przeniesieniem do innego oddziału;
- 7) przeniesieniem do innej szkoły, w przypadku uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół artystycznych, w których realizowany jest obowiązek szkolny;
- 8) skreśleniem z listy uczniów, w przypadku uczniów szkół dla dorosłych, szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół artystycznych niewymienionych w pkt 7, lub z listy wychowanków placówki, z zastrzeżeniem art. 60 ust. 1 pkt 7 i art. 84 ust. 2 pkt 5;
- 9) zmniejszeniem kwoty, zawieszeniem lub cofnięciem stypendium.

2. Przy nakładaniu kary należy brać pod uwagę rodzaj popełnionego przewinienia i jego skutki społeczne, dotychczasowe zachowanie ucznia, intencje ucznia oraz jego wiek i poziom rozwoju psychofizycznego.

3. Kary, o których mowa:

- 1) w ust. 1 pkt 1 i 2, nakłada nauczyciel lub dyrektor szkoły lub placówki;
- 2) w ust. 1 pkt 3 – 6, nakłada dyrektor szkoły lub placówki z własnej inicjatywy, lub na wniosek nauczyciela, rady pedagogicznej, rady rodziców, rady szkoły lub samorządu uczniowskiego;
- 3) w ust. 1 pkt 7, nakłada kurator oświaty na wniosek dyrektora szkoły złożony za zgodą rady pedagogicznej oraz po zasięgnięciu opinii samorządu uczniowskiego;
- 4) w ust. 1 pkt 8, nakłada dyrektor szkoły lub placówki na podstawie uchwały rady pedagogicznej podjętej po zasięgnięciu opinii samorządu uczniowskiego;
- 5) w ust. 1 pkt 9, nakłada organ, który przyznał stypendium, na wniosek dyrektora szkoły lub placówki złożony za zgodą rady pedagogicznej i po zasięgnięciu opinii samorządu uczniowskiego.

4. Przepis ust. 1 pkt 8 nie dotyczy wychowanków placówek, o których mowa w art. 2 pkt 4a i 5.

5. Przeniesienie do innej szkoły, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, i skreślenie z listy uczniów lub wychowanków, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, następuje w drodze decyzji administracyjnej.

6. Uczeń, który naruszył obowiązki ucznia określone w ustawie lub w statucie, niezależnie od nałożonej kary określonej w ust. 1, może być zobowiązany przez dyrektora szkoły lub placówki, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, do przeproszenia osoby pokrzywdzonej, uczestniczenia w określonych zajęciach o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub dydaktycznym, lub do wykonania określonej pracy społecznie użytecznej na rzecz klasy, grupy wychowawczej, szkoły, placówki lub społeczności lokalnej.

Art. 76f. 1. Uczeń, a w przypadku ucznia niepełnoletniego - jego rodzice, mogą odwołać się od kar, o których mowa w art. 76e ust. 1 pkt 1-6 i 9, nałożonych odpowiednio przez:

- 1) nauczyciela – do dyrektora szkoły;
- 2) dyrektora szkoły – do kuratora oświaty;
- 3) organu przyznającego stypendium – do kuratora oświaty, z wyjątkiem przypadków, gdy stypendium przyznał minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, inny właściwy minister lub Prezes Rady Ministrów.

2. W przypadku, gdy karę nałożył minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, inny właściwy minister lub Prezes Rady Ministrów, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy składa się odpowiednio do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, innego właściwego ministra lub Prezesa Rady Ministrów.

3. Odwołanie, o którym mowa w ust. 1, oraz wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, o którym mowa w ust. 2, składa się w formie pisemnej bezpośrednio do organu rozpatrującego odwołanie w terminie 7 dni od dnia powiadomienia odpowiednio ucznia lub rodziców ucznia o nałożonej karze.

4. Organ rozpatrujący odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy może:

- 1) utrzymać karę w mocy;
- 2) uchylić karę i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania podmiotowi, który nałożył karę.

5. Rozstrzygnięcie organu właściwego do rozpatrzenia odwołania lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przesyła się odpowiednio odwołującemu, pomiotowi, który nałożył karę, oraz dyrektorowi szkoły.
6. W przypadku wymienionym w ust. 4 pkt 2, podmiot ponownie rozpoznający sprawę nie może nałożyć na ucznia kary dotkliwszej niż kara, która została uchylona.
7. Rozstrzygnięcie organu właściwego do rozpatrzenia odwołania lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, jest ostateczne i nie przysługuje na nie skarga do sądu administracyjnego.
8. Tryb odwołania od kar, o których mowa w art. 76e ust. 1 pkt 7 i 8, regulują przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 76g. 1. Szkoła lub placówka prowadzi kartę nagród i kar ucznia, w której odnotowuje wszystkie udzielone nagrody oraz nałożone kary.

2. Wzór karty, o której mowa w ust. 1, określa statut szkoły lub placówki.

3. Szkoła przyjmująca ucznia może wymagać od niego wypisu z karty nagród i kar z poprzedniego etapu edukacyjnego.

Art. 76h. 1. Rada pedagogiczna szkoły lub placówki może, w drodze uchwały, na wniosek wychowawcy klasy, do której uczęszcza uczeń, wykreślić karę, o której mowa w art. 76e ust. 1 pkt 1-6 i 9, z karty nagród i kar, jeżeli uczeń ze względu na swoje zachowanie i postawę zasługuje na szczególne wyróżnienie, nie wcześniej jednak niż po upływie roku od nałożenia kary.

2. Wykreślenie kary, o którym mowa w ust. 1, oznacza, że wypis z karty nagród i kar, o którym mowa w art. 76g ust. 3, nie zawiera wykreślonej kary.

Art. 76i. 1. Do uczniów szkół dla dorosłych:

1) przepisy art. 76a-76f stosuje się odpowiednio;

2) przepisów art. 76g i 76h nie stosuje się.

2. Do uczniów szkół niepublicznych stosuje się przepisy art. 76a, 76b i 76g. Rodzaje przyznawanych nagród i nakładanych kar w szkole niepublicznej określa jej statut.”;

32) w art. 77a ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Przepisów ust. 4 nie stosuje się do publicznych placówek doskonalenia, o których mowa w art. 5 ust. 3b, ust. 3c i ust. 3d pkt 2.”;

33) w art. 78 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia ponadto zadania, które mogą być realizowane wyłącznie przez placówki posiadające akredytację oraz publiczne placówki doskonalenia, o których mowa w art. 5 ust. 3b, ust. 3c i ust. 3d pkt 2.”;

34) w art. 80:

a) po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b. Publiczne przedszkola, szkoły podstawowe, oraz ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5, a także publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, które

zgodnie z art. 71b ust. 2a prowadzą wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, otrzymują dotacje z budżetu odpowiednio gminy lub powiatu, w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na jedno dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego pod warunkiem, że osoba prowadząca szkołę lub ośrodek przedstawi organowi właściwemu do udzielenia dotacji planowaną liczbę dzieci, które mają być objęte wczesnym wspomaganie rozwoju, nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Szkoły, o których mowa w ust. 1, otrzymują na każdego ucznia dotację z budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązanej do prowadzenia odpowiedniego typu i rodzaju szkół, w wysokości równej wydatkom bieżącym przewidzianym na jednego ucznia w szkołach tego samego typu i rodzaju prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, jednak nie niższej od kwoty przewidzianej na jednego ucznia szkoły danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej. W przypadku nieprowadzenia przez jednostkę samorządu terytorialnego szkoły tego samego typu i rodzaju podstawą ustalenia wysokości dotacji jest kwota przewidziana na jednego ucznia szkoły publicznej danego typu i rodzaju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego.

c) ust. 3b i 3c otrzymują brzmienie:

„3b. Placówki publiczne prowadzone przez osoby prawne i fizyczne, niewymienione w ust. 3a i 3d, mogą otrzymywać dotacje z budżetu powiatu w wysokości i na zasadach ustalonych przez radę powiatu.

3c. Dotacje, o których mowa w ust. 2-3a i 3d, są przekazywane w 12 częściach w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca na rachunek bankowy szkoły lub placówki.”,

d) po ust. 3c dodaje się ust. 3d w brzmieniu:

„3d. Placówki publiczne, o których mowa w art. 2 pkt 4a, prowadzone przez osoby prawne i fizyczne, otrzymują na każdego wychowanka dotację z budżetu samorządu województwa w wysokości równej wydatkom bieżącym przewidzianym na jednego wychowanka w placówkach tego samego rodzaju prowadzonych przez samorząd województwa.”,

e) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego ustala tryb udzielania i rozliczania dotacji, o których mowa w ust. 2-3a i 3d, uwzględniając w szczególności podstawę obliczania dotacji i zakres danych, które powinny być zawarte we wniosku o udzielenie dotacji oraz w rozliczeniu wykorzystania dotacji.”;

35) w art. 82:

a) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) określenie odpowiednio typu i rodzaju szkoły lub placówki oraz daty rozpoczęcia jej funkcjonowania, a w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe - nazw zawodów, w jakich szkoła będzie kształcić, zgodnych z nazwami zawodów występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, o której mowa w art. 24 ust. 1, lub klasyfikacji zawodów i specjalności ustalanej na potrzeby rynku pracy przez ministra właściwego do spraw pracy;”;

b) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. W przypadku szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej ubiegającej się o nadanie uprawnień szkoły publicznej z dniem rozpoczęcia działalności wpis do ewidencji może nastąpić, jeżeli osoba prowadząca przedstawi pozytywną opinię kuratora oświaty, a w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie w zawodach, dla których zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, o której mowa w art. 24 ust.1, ministrem właściwym jest minister właściwy do spraw zdrowia – także opinię ministra właściwego do spraw zdrowia, o spełnieniu wymagań określonych w art. 7 ust. 3”;

c) w ust. 3a uchyla się pkt 7;

36) w art. 84 dodaje ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Do niepublicznych ośrodków wsparcia wychowawczego stosuje się przepisy art. 70c-70f oraz przepisy rozporządzenia wydanego na podstawie art. 70g, z tym że zadania marszałka województwa, o których mowa w art. 70f ust. 2 i 3, wykonuje organ prowadzący ośrodek.”;

37) w art. 85 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Organ jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 82 ust. 1, na wniosek osoby prowadzącej szkołę niepubliczną nieposiadającą uprawnień szkoły publicznej nadaje tej szkole uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli osoba ta przedstawi pozytywną opinię kuratora oświaty, w przypadku szkół prowadzących kształcenie w zawodach, dla których zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, o której mowa w art. 24 ust.1, ministrem właściwym jest minister właściwy do spraw zdrowia – także opinię tego ministra o spełnieniu wymagań określonych w art. 7 ust. 3.”;

38) w art. 90:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Niepubliczne przedszkola, szkoły podstawowe, oraz ośrodki wymienione w art. 2 pkt 5, a także niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, które zgodnie z art. 71b ust 2a prowadzą wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, otrzymują dotacje z budżetu odpowiednio gminy lub powiatu, w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na jedno dziecko objęte wczesnym

wspomaganiem rozwoju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego pod warunkiem, że osoba prowadząca szkołę lub ośrodek przedstawi organowi właściwemu do udzielenia dotacji planowaną liczbę dzieci, które mają być objęte wczesnym wspomaganie rozwoju, nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji.”,

b) ust. 3c otrzymuje brzmienie:

„3c. Dotacje, o których mowa w ust. 1-3a i 3d, są przekazywane w 12 częściach w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca na rachunek bankowy szkoły lub placówki.”,

c) po ust. 3c dodaje się ust. 3d w brzmieniu:

„3d. Placówki niepubliczne, o których mowa w art. 2 pkt 4a, otrzymują na każdego wychowanka dotację z budżetu samorządu województwa w wysokości równej średnim wydatkom bieżącym przewidzianym na jednego wychowanka tego samego rodzaju placówki publicznej – pod warunkiem, że osoba prowadząca niepubliczną placówkę poda samorządowi województwa planowaną liczbę wychowanków nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji.”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego ustala tryb udzielania i rozliczania dotacji, o których mowa w ust. 1a, 2a-3b i 3d, uwzględniając w szczególności podstawę obliczania dotacji i zakres danych, które powinny być zawarte we wniosku o udzielenie dotacji oraz w rozliczeniu wykorzystania dotacji.”;

39) w art. 90f pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin, z uwzględnieniem oceny zachowania za rok szkolny poprzedzający rok, na który składany jest wniosek, oraz innych okoliczności, o których mowa w art. 90d ust.1;”;

40) w art. 90g:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Stypendium za wyniki w nauce może być przyznane uczniowi, który uzyskał wysoką średnią ocen oraz co najmniej dobrą ocenę zachowania w okresie (semestrze) poprzedzającym okres (semestr), w którym przyznaje się to stypendium, a stypendium za osiągnięcia sportowe może być przyznane uczniowi, który uzyskał wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym na szczeblu co najmniej międzyszkolnym oraz co najmniej dobrą ocenę zachowania w okresie (semestrze) poprzedzającym okres (semestr), w którym przyznaje się to stypendium.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Warunek uzyskania co najmniej dobrej oceny zachowania, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy uczniów szkół dla dorosłych.”;

41) w art. 90h ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Stypendium Prezesa Rady Ministrów przyznaje się na okres od września do czerwca w danym roku szkolnym.”;

42) w art. 94 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kształcenie uczniów oraz doskonalenie nauczycieli może odbywać się za granicą, na podstawie umów międzynarodowych, porozumień o współpracy bezpośredniej zawieranych przez szkoły, organy prowadzące szkoły, jednostki samorządu terytorialnego, organy administracji rządowej, zakłady kształcenia nauczycieli i placówki doskonalenia nauczycieli, programów edukacyjnych Unii Europejskiej lub na zaproszenie podmiotów zagranicznych.”.

Art. 2

W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.²⁾) po art. 427 dodaje się art. 427¹ w brzmieniu:

„Art. 427¹. Kto, wbrew zakazom określonym w odrębnych przepisach podał lub sprzedał napój alkoholowy małoletniemu albo udzielił mu, ułatwił lub umożliwił użycie innego środka odurzającego, jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez małoletniego po spożyciu tego napoju lub środka odurzającego, chyba że wykáže, że szkoda nastąpiłaby także wtedy, gdyby nie sprzedał lub nie podał napoju alkoholowego albo nie udostępnił innych środków odurzających. Odpowiedzialność ta nie wyłącza odpowiedzialności odszkodowawczej małoletniego lub osób zobowiązanych do wykonywania pieczy nad małoletnim, przewidzianej w art.427 i 428.”;

---

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741 i Nr 117, poz. 751, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438 oraz z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 164, poz. 1166.

Art. 3

W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2:

- po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:

„1b) nauczyciele zatrudnieni w publicznych szkołach dla dzieci pracowników instytucji Unii Europejskiej mających siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, prowadzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;”;

- w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego.”;

2) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. Nauczyciel obowiązany jest:

1) rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;

2) wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;

3) dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;

4) kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;

5) dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.”;

3) w art. 7 w ust. 2 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.”;

4) w art. 10 po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. W celu potwierdzenia spełniania przez nauczyciela warunku, o którym mowa w ust. 5 pkt 4, dyrektor szkoły, przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem, jest obowiązany uzyskać informację z Krajowego Rejestru Karnego o tym nauczycielu.”;

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542 i Nr 102, poz. 689.

5) w art. 42 w ust. 3 w tabeli lp.6 otrzymuje brzmienie:

6	Wychowawcy świetlic szkolnych i półinternatów (z wyjątkiem wychowawców świetlic szkół specjalnych), świetlic i klubów środowiskowych, w tym: profilaktyczno-wychowawczych i terapeutycznych, wychowawcy młodzieżowych ośrodków socjoterapii, wychowawcy ośrodków wsparcia wychowawczego	26
---	---	----

6) w art. 49 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Organy prowadzące szkoły ustalają kryteria i tryb przyznawania nagród dla nauczycieli ze środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uwzględniając w szczególności osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz realizacji innych zadań statutowych szkoły, w tym zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę, sposób podziału środków na nagrody organów prowadzących szkoły i dyrektorów szkół, tryb zgłaszania kandydatów do nagród oraz zasadę, że nagroda może być przyznana nauczycielowi po przepracowaniu w szkole co najmniej roku.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, tryb i kryteria przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w tym osiągnięcia w zakresie realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę, ze środków, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, uwzględniając w szczególności sposób zgłaszania kandydatów do nagród oraz zasadę, że nagroda może być przyznana nauczycielowi po przepracowaniu w szkole co najmniej 2 lat.”;

7) w art. 75 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6.”;

8) w art. 76 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Odpis prawomocnego orzeczenia wraz z uzasadnieniem włącza się do akt osobowych nauczyciela.”;

9) art. 82 otrzymuje brzmienie:

„Art. 82. 1. Kary dyscyplinarne określone w art. 76 ust. 1 pkt 1 – 3 podlegają zatarciu, a odpis orzeczenia o ukaraniu dołączony do akt osobowych nauczyciela podlega zniszczeniu po upływie trzech lat od dnia doręczenia mu prawomocnego orzeczenia o ukaraniu, a w przypadku kary określonej w art. 76 ust. 1 pkt 3a po upływie sześciu lat od dnia doręczenia mu prawomocnego orzeczenia o ukaraniu.

2. Jeżeli w okresie przed zatarciem kary dyscyplinarnej nauczyciel będzie ponownie ukarany dyscyplinarnie, terminy, o których mowa w ust. 1, liczy się od dnia doręczenia mu prawomocnego orzeczenia o ponownym ukaraniu.

3. Obowiązek wykonania postanowień ust. 1 spoczywa na dyrektorze szkoły i organie prowadzącym szkołę.”;

10) w art. 83 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zawieszenie w pełnieniu obowiązków nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy, chyba że przeciwko nauczycielowi lub dyrektorowi szkoły toczy się jeszcze postępowanie dyscyplinarne lub postępowanie karne, w związku z którym nastąpiło zawieszenie.”;

11) art. 85 otrzymuje brzmienie:

„Art. 85. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, kierując się potrzebą rzetelnego i sprawnego prowadzenia postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego, określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia tych postępowań, w tym:

- 1) skład i właściwość komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli;
- 2) warunki i tryb powoływania i odwoływania członków komisji dyscyplinarnych, rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców, obrońców oraz wyznaczania składów orzekających;
- 3) zakres czynności rzecznika dyscyplinarnego;
- 4) organizację i funkcjonowanie komisji dyscyplinarnych oraz tryb prowadzenia postępowania dyscyplinarnego, wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia;
- 5) warunki i sposób ustalania należności przysługujących członkom komisji dyscyplinarnych, rzecznikom dyscyplinarnym i ich zastępcom, świadkom, obrońcom z urzędu, biegłym i protokolantom.”;

12) w art. 91b w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) szkołach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1b, mają zastosowanie przepisy art. 6, art. 9-9i, art. 22 ust. 3 i 4, art. 26, art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 51, art. 63, art. 70a ust. 3, 4 i 6, art. 75-86 i art. 88;”.

Art. 4

W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Przewidziane w ustawie działania podejmuje się w wypadkach, gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuści się czynu karalnego, z zastrzeżeniem art. 6a i 40a.”;

2) po art. 6 dodaje się art. 6a w brzmieniu:

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 58, poz. 542, z 2003 r. Nr 137, poz. 1304 i Nr 223, poz. 2217, z 2005 r. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2006 r. Nr 220, poz. 1600.

„Art. 6a. § 1. Sąd rodzinny, na wniosek dyrektora gimnazjum, może orzec umieszczenie nieletniego, będącego uczniem gimnazjum, w ośrodku wsparcia wychowawczego w przypadku braku zgody rodziców nieletniego na skierowanie go do tego ośrodka przez dyrektora gimnazjum.

§ 2. Do postępowania w sprawie umieszczenia nieletniego, będącego uczniem gimnazjum, w ośrodku wsparcia wychowawczego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy dotyczące orzekania o zastosowaniu środka wychowawczego i wykonaniu tego środka.

§ 3. W postępowaniu, o którym mowa w § 1, stroną postępowania jest także dyrektor gimnazjum, który złożył wniosek o umieszczenie nieletniego w ośrodku wsparcia wychowawczego.

§ 4. Sąd orzeka w sprawie umieszczenia nieletniego w ośrodku wsparcia wychowawczego w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia wpłynięcia wniosku dyrektora gimnazjum, o którym mowa w § 1.”;

3) po art. 40 dodaje się art. 40a w brzmieniu:

„Art. 40a. Przepisy art. 40 ust. 1-6 stosuje się odpowiednio w przypadku zatrzymania nieletniego naruszającego zakaz przebywania osób nieletnich w miejscach publicznych w porze nocnej bez opieki osoby dorosłej, wprowadzony na podstawie art. 40a ustawy o samorządzie gminnym.”;

4) po art. 63 dodaje się art. 63b w brzmieniu:

„Art. 63b. Do rozpoznawania środka odwoławczego od orzeczenia w sprawie umieszczenia nieletniego w ośrodku wsparcia wychowawczego stosuje się odpowiednio art. 6a § 4.”;

5) tytuł rozdziału 4 w dziale IV otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 4

Stosowanie środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w zakładzie poprawczym, w schronisku dla nieletnich, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, ośrodku wsparcia wychowawczego”;

6) w art. 95a w § 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) samowolnemu opuszczeniu przez małoletniego zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, młodzieżowego ośrodka wychowawczego, młodzieżowego ośrodka socjoterapii, ośrodka wsparcia wychowawczego, a także”;

7) w art. 95c § 1 otrzymuje brzmienie:

„ § 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób użycia środków przymusu bezpośredniego wobec nieletnich umieszczonych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich,

młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i ośrodkach wsparcia wychowawczego oraz sposób kontroli nad decyzjami o zastosowaniu tych środków, uwzględniając w szczególności cel stosowania środków, formy, w jakich mogą być one stosowane, związaną z ich stosowaniem potrzebę doboru właściwych metod oddziaływania wychowawczego na nieletniego, sposób prowadzenia dokumentacji związanej z zastosowaniem środków, szczegółowy sposób sprawowania opieki nad stanem zdrowia fizycznego i psychicznego nieletniego, wobec którego zastosowano środek, mając na uwadze konieczność poszanowania praw i godności nieletniego oraz zapewnienia bezpieczeństwa zakładów, schronisk i placówek.”;

8) użyte w art. 6 pkt 9, art. 26, art. 30 § 5, art. 32 § 2, art. 66 § 1, art. 68, art. 70 § 2, art. 72, art. 76 § 1 i art. 77 § 1 w różnej liczbie i przypadku wyrazy „ośrodek szkolno-wychowawczy” skreśla się.

Art. 5

W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.⁵⁾) po art. 40 dodaje się art. 40a w brzmieniu:

„Art. 40a. 1. Rada gminy może wprowadzić na obszarze gminy lub jej części zakaz przebywania w miejscach publicznych w porze nocnej osób nieletnich bez opieki osoby dorosłej, uwzględniając:

- 1) występowanie zagrożeń dla bezpieczeństwa nieletnich oraz potrzebę jego ochrony;
  - 2) stan zagrożenia przestępczością;
  - 3) potrzebę ochrony porządku publicznego i spokoju.
2. Wprowadzając zakaz, o którym mowa w ust. 1, rada gminy określi:
- 1) wiek osób nieletnich, które nie mogą przebywać w miejscach publicznych w porze nocnej bez opieki osoby dorosłej;
  - 2) godziny pory nocnej, w których obowiązuje zakaz, o którym mowa w ust. 1;
  - 3) obszar, na którym obowiązuje zakaz, o którym mowa w ust. 1.”.

Art. 6

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁶⁾) po art. 208 dodaje się art. 208a w brzmieniu:

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337 oraz z 2007 r. Nr 48, poz. 327.

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493 oraz z 2006 r. Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648.

„Art. 208a. § 1. Kto udostępnia małoletniemu program komputerowy lub grę wideo, zawierające szkodliwe dla jego rozwoju treści prezentujące przemoc w postaci celowego i nieuzasadnionego zadawania cierpienia ludziom lub zwierzętom, albo zawierające pornografię

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Kto, w celach zarobkowych, udostępnia małoletniemu program komputerowy lub grę wideo zawierające treści określone w § 1

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub § 2 sąd może orzec przepadek wymienionych w nich przedmiotów, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.”.

Art. 7

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 130, poz. 1190) w art. 11 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) podejmowanie działań związanych z informowaniem dyrektorów szkół o przebywaniu dzieci i młodzieży, których dotyczy obowiązek szkolny, w miejscach publicznych, w czasie trwania zajęć szkolnych,”.

Art. 8

1. Na rok szkolny 2008/2009 nie prowadzi się rekrutacji kandydatów do klasy pierwszej liceum profilowanego.
2. Z dniem 1 września 2008 r. likwiduje się klasę pierwszą, a w latach następnych kolejne klasy liceum profilowanego.
3. Uczniowie będący w dniu wejścia w życie ustawy uczniami liceów profilowanych kończą te szkoły na zasadach obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy.
4. Uczniowie liceum profilowanego, którzy nie ukończą klasy ulegającej likwidacji i nie uzyskają tym samym promocji do klasy programowo wyższej, mogą jednorazowo powtórzyć tę klasę i kontynuować naukę w oddziale zbiorczym dla uczniów niepromowanych.

Art. 9

1. Egzamin umożliwiający uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, o którym mowa art. 9 ust.1 pkt 3 lit. d i lit. f ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, dotyczy uczniów, którzy w roku szkolnym 2008/2009 rozpoczną naukę w klasie pierwszej odpowiednio w czteroletnim technikum i trzyletnim technikum uzupełniającym.
2. Do uczniów, którzy rozpoczęli naukę w szkołach, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. d i lit. f ustawy wymienionej w art. 1, stosuje się przepisy w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

Art. 10

1. W terminie do dnia 30 kwietnia 2008 r. samorząd województwa utworzy co najmniej jeden ośrodek wsparcia wychowawczego na terenie województwa.
2. Do dnia 31 grudnia 2010 r. samorząd województwa otrzymuje dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie prowadzenia ośrodków wsparcia wychowawczego, oraz na dotowanie ośrodków wsparcia wychowawczego prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego i osoby fizyczne.
3. W roku 2008 dotacja celowa obejmuje również dofinansowanie kosztów założenia przez samorząd województwa ośrodka wsparcia wychowawczego, w szczególności dofinansowanie kosztów adaptacji obiektów i ich wyposażenia, w wysokości określonej odrębnymi przepisami.

Art. 11

W terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy statuty szkół i placówek zostaną dostosowane do wymogów określonych w niniejszej ustawie.

Art. 12

1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 11 ust. 2, art. 22 ust. 2 pkt 4, art. 22 ust. 2a, art. 35 ust. 6 oraz art. 71b ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 11 ust. 2, art. 15 ust. 3, art. 22 ust. 2 pkt 4 i 4a, art. 35 ust. 6 oraz art. 71b ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.
2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 lit. c ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do dnia 31 sierpnia 2011 r.
3. Dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 49 ust. 3 i art. 85 ustawy, o której mowa w art. 3, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 49 ust. 3 ustawy i art. 85 ustawy, o której mowa w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.
4. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 95c § 1 ustawy, o której mowa w art. 4, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 95c § 1 ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 13.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 11 pkt 7a ustawy, o której mowa w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, który wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 70c ust. 1-3 i 5, art. 70d-70g, art. 80 ust. 3 i 3d, art. 90 ust. 3d ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.;

- 3) art. 70c ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2011 r.

UZASADNIENIE

Projekt *ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw* ma na celu poprawę stanu bezpieczeństwa w szkołach i placówkach edukacyjnych. W dalszej, szczegółowej części uzasadnienia zostały precyzyjnie wskazane konsekwencje wprowadzenia proponowanych zmian.

Projekt ustawy przewiduje ponadto likwidację liceów profilowanych, zmianę terminu zdawania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w technikach i technikach uzupełniających, zawiera przepisy dotyczące zasad realizowania w polskim systemie kształcenia programów opracowywanych przez Organizację Matury Międzynarodowej (IBO), zmiany w zakresie realizowania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, zmiany w sprawach wspomagania nauczania m.in. języka polskiego wśród Polaków i Polonii za granicą, a także nieliczne zmiany o charakterze doprecyzowującym.

1) do art. 1 pkt 1 lit. a i b, pkt 2 lit. c, pkt 5 i 17 (Program IBO)

Projektowane zmiany dotyczą zasad realizowania przez szkoły programu opracowanego przez Organizację Matury Międzynarodowej (International Baccalaureate Organization), zwaną dalej „IBO”. IBO jest fundacją, z siedzibą w Genewie, działającą od 1960 roku pod patronatem UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). IBO powstała na bazie Międzynarodowej Szkoły w Genewie (International School of Geneva). Inicjatorami idei Programu IBO byli międzynarodowi eksperci z zakresu edukacji. Fundacja działa zgodnie z przepisami prawa szwajcarskiego. Zarządzana jest przez Radę Fundacji (Council of Foundation), składająca się – między innymi – z przedstawicieli rządów różnych państw oraz przedstawicieli dyrektorów szkół należących do IBO.

IBO opracowała trzy programy adresowane do dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 19 lat, zapewniające wszechstronny rozwój intelektualny, osobowościowy i emocjonalny uczniów, przygotowujące ich do życia w społeczeństwie, do radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych oraz do funkcjonowania we współczesnym świecie, zarówno w obszarze dalszej edukacji, studiów, jak i w poszukiwaniu i wykonywaniu pracy zawodowej.

Programami, o których mowa wyżej, są:

- 1) *The Primary Years Programme* (PYP), przeznaczony dla dzieci w wieku od 3 do 12 lat, skierowany na wszechstronny rozwój osobowościowy dziecka, rozwijanie umiejętności współżycia i współpracy w zespole klasowym, a także poza nim, na zewnątrz. Program realizowany jest w przedszkolu i w szkole podstawowej. Program ma charakter metodyczno-wychowawczy; jest to w pewien sposób, określona metoda, realizowania treści programowych ustalonych dla odpowiedniego etapu kształcenia przez władze oświatowe kraju, w którym dana szkoła funkcjonuje. IBO nie ustala dla tego programu treści nauczania;
- 2) *The Middle Years Programme* (MYP), przeznaczony dla uczniów starszych, w wieku od 11 do 16 lat; realizowany jest głównie w gimnazjum (programy IBO nie muszą pokrywać się z etapami kształcenia ustalonymi w polskim systemie edukacyjnym). Program ten również nie zmienia treści programowych ustalonych przez władze oświatowe kraju, w którym funkcjonuje szkoła,

charakterem zbliżony jest do *The Primary Years Programme*. Celem programu jest rozbudzenie i rozwijanie zainteresowań i aspiracji edukacyjnych uczniów, umiejętności poszukiwania wiedzy, stawiania pytań, formułowania problemów;

- 3) *The Diploma Programme*, przeznaczony dla młodzieży w wieku od 16 do 19 lat, realizowany w Polsce w liceach ogólnokształcących; jest programem merytorycznym, dwuletnią edukacją pozwalającą rozwinąć zainteresowania na wysokim poziomie, zakończoną egzaminami, których wyniki honorowane są przez wszystkie prestiżowe uczelnie świata.

Zainteresowanie programem IBO z roku na rok wzrasta na całym świecie. Aktualnie program IBO realizowany jest przez ponad 546 000 uczniów w 2 075 szkołach znajdujących się w 125 krajach na wszystkich kontynentach.

Szczegółowe dane dotyczące programów IBO, listy państw, w których te programy są realizowane, wykazy szkół uczestniczących w poszczególnych programach oraz uczelni, które honorują dyplomy IB (w tym dane dotyczące Polski), znajdują się na stronie internetowej IBO: <http://www.ibo.org/governments>

Dwuletni program dyplomowy obowiązujący w liceach ogólnokształcących nie stanowi odwzorowania programu jakiegoś konkretnego kraju – jest wyważonym kompromisem pomiędzy podejściem wąskospecjalistycznym stosowanym w jednych krajach, a podejściem bardzo ogólnym, preferowanym w innych. Głównymi celami tego programu są: wyposażenie uczniów w odpowiednią wiedzę (z zachowaniem właściwych proporcji między niezbędną ilością informacji a umiejętnością operowania nimi); umożliwienie uczniom geograficznej i kulturowej mobilności; promowanie wzajemnego zrozumienia międzynarodowego, bazującego na wspólnych doświadczeniach edukacyjnych.

W Polsce 26 szkół realizuje program *The Diploma Programme*. Dwie z tych szkół realizują równocześnie program MYP. Kolejne dwie szkoły czekają na autoryzację programu PYP. Pierwsze szkoły polskie rozpoczęły realizację programu IBO w 1993 roku, kiedy to Minister Edukacji Narodowej wyraził zgodę na wprowadzenie, na zasadzie eksperymentu, programu IBO do dwóch polskich szkół publicznych: XXXIII Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika w Warszawie oraz III Liceum Ogólnokształcącego im. Marynarki Wojennej w Gdyni. Absolwenci programu IBO realizowanego w polskich liceach ogólnokształcących plasują się na czołowych pozycjach światowego rankingu wyników egzaminów kończących program, tzw. „Matury Międzynarodowej”. Renomowane uczelnie na wszystkich kontynentach chętnie przyjmują naszych absolwentów stwarzając im dogodne warunki studiowania.

Zarówno powyższe, jak i fakt migracji ludności związany z inwestowaniem w Polsce kapitału zagranicznego, a także powstawanie instytucji Unii Europejskiej, NATO oraz innych przedstawicielstw międzynarodowych sprawia, że zapotrzebowanie na taki sposób kształcenia (kształcenie w języku angielskim, wyniki honorowane na całym świecie) gwałtownie wzrasta. Wprowadzenie w szkole programu IBO przyczynia się do rozwoju nie tylko szkoły, ale również całego miasta, gminy, lub regionu. Konieczne stało się zatem prawne usankcjonowanie możliwości realizowania programów IBO w polskim systemie kształcenia.

W art. 1 pkt 2 projektu proponuje się dodanie w ustawie o systemie oświaty definicji programów IBO i dyplomu IB. Umożliwi to tworzenie w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i liceach ogólnokształcących oddziałów realizujących odpowiedni program. Projektowane zmiany w sposób jednoznaczny określają, że

dplom IB uzyskany przez ucznia liceum ogólnokształcącego uczestniczącego w programie IBO jest równoważny ze świadectwem dojrzałości. Szkoły podstawowe (również i przedszkola) oraz gimnazja, które przystąpią do programu IBO na poziomie PYP bądź na poziomie MYP nie będą miały trudności ze zrealizowaniem programów nauczania uwzględniających odpowiednią podstawę programową wychowania przedszkolnego lub kształcenia ogólnego. Programy PYP i MYP określają, bowiem jedynie sposób realizowania obowiązujących w konkretnym kraju treści programowych, z uwzględnieniem kształtowania odpowiednich umiejętności, nawyków, sprawności i cech osobowościowych.

Inaczej sytuacja przedstawia się w zakresie dwuletniego programu *The Diploma Programme*, przeznaczonego dla uczniów liceum ogólnokształcącego, kończącego się egzaminami tzw. Matury Międzynarodowej. Uczniowie ci obowiązkowo realizują program nauczania (znacznie obszerniejszy od podstawy programowej ustalonej dla naszych szkół) języka polskiego, języka obcego, matematyki i wychowania fizycznego. Pozostałe przedmioty (w liczbie większej niż ustalona w polskich ramowych planach nauczania) podzielone są na trzy grupy i uczeń realizuje po jednym przedmiocie z każdej grupy, za to w znacznie rozszerzonym zakresie, np.

- przedmioty doświadczalne (biologia, chemia lub fizyka);
- nauki społeczno-ekonomiczne (historia, geografia, ekonomia, socjologia, psychologia, informatyka i inne);
- przedmioty artystyczne (zamiast przedmiotu artystycznego uczeń może wybrać jeszcze jeden przedmiot z pozostałych grup).

Ponadto uczniowie uczęszczają na inne obowiązkowe formy zajęć, takie jak np. przedmiot teoria wiedzy czy udział – w określonym wymiarze godzin – w działalności na rzecz środowiska lokalnego.

Udział uczniów w programie IBO może wiązać się ze zwiększonymi kosztami kształcenia, w związku z tym będzie odbywać się na zasadzie pełnej dobrowolności. Jednocześnie w dodawanym w ustawie o systemie oświaty art. 7a zobowiązuje się dyrektora szkoły z oddziałami realizującymi program IBO do informowania kandydatów do tych oddziałów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o zasadach uczestniczenia w tym programie.

Szkoła będzie mogła przystąpić do realizowania programu IBO wyłącznie za zgodą organu prowadzącego szkołę. Wiąże się to bowiem z przyjęciem przez ten organ określonych zobowiązań finansowych wynikających z konieczności zapewnienia:

- 1) odpowiedniego wyposażenia szkoły w sprzęt i pomoce dydaktyczne (wyposażenia laboratoriów do przedmiotów doświadczalnych zgodnie z wymaganiami IBO, niezbędnego do przeprowadzania licznych eksperymentów i poszerzenia horyzontu badawczego ucznia) oraz zakupu licznych obcojęzycznych pozycji książkowych do biblioteki koniecznych do przygotowania prac maturalnych na podstawie najnowszych pomocy naukowych. Wysoki poziom nauczania w oddziałach realizujących program IBO oraz wymóg nagrywania prezentacji w ramach zajęć z przedmiotu teoria wiedzy wiąże się z koniecznością zakupu, kserokopiarek, rzutników pisma oraz sprzętu multimedialnego: rzutników multimedialnych, laptopów, telewizorów, DVD, kamery. Każda szkoła realizująca program IBO musi posiadać nowoczesny sprzęt do nagrywania egzaminów ustnych z języków). Należy podkreślić, że użytkowanie powyższego sprzętu nie ogranicza się tylko do klas z programem matury międzynarodowej;
- 2) corocznej składki na rzecz IBO, związanej z udziałem w programie;

- 3) zwiększonej liczby godzin dydaktycznych dla uczniów z oddziałów realizujących program IBO; zgodnie z wymaganiami IBO – minimum 6 godz./tygodniowo na poziomie rozszerzonym (Higher Level) i 4 godz./tygodniowo na poziomie Standard Level. W programie IBO jedna godzina lekcyjna wynosi 60 minut;
- 4) obsługi sekretarskiej związanej z realizacją programu IBO, zgodnie z wymaganiami IBO, niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania, szczególnie Programu Dyplomowego IB, z uwagi na wysyłanie licznych prac do oceny egzaminatorom zewnętrznym, przygotowywanie materiałów dydaktyczno-informacyjnych, prowadzenie korespondencji z instytucjami, sprawozdawczość, sprawne organizowanie pracy całej sekcji IB, która stanowi wyodrębnioną część w szkole;
- 5) odpowiedniego dodatku dla nauczycieli ze względu na specyfikę pracy nauczyciela w programie IBO (konieczność ciągłego dokształcania, zmiany i modyfikacje sylabusów, nadzorowanie i monitorowanie pracy uczniów również w okresie ferii i wakacji). Program IBO jest programem intensywnym, trwającym nieprzerwanie dwa lata (w czasie wakacji i ferii nie ma wprawdzie zajęć w szkole według planu, ale uczniowie przesyłają swoje prace i konsultują się z nauczycielami wykorzystując różnorakie formy komunikacji). Wszystkie przepisy dotyczące programu wymagają dobrej znajomości języka obcego, w jakim program jest realizowany;
- 6) odpowiedniego dodatku dla wychowawców oddziałów realizujących programy IBO, szczególnie *The Diploma Programme*, ze względu na częste przygotowywanie informacji dla uczniów i ich rodziców na temat postępów w nauce. Utrudnienie stanowi fakt, że każdy uczeń uczestniczący w programie ma indywidualnie dobrany program ze względu na zainteresowania oraz planowany kierunek studiów;
- 7) odpowiedniego dodatku dla koordynatora programu IBO, ustanowionego zgodnie z wymaganiami IBO, ze względu na szeroki zakres jego obowiązków m.in. sprawowanie nadzoru pedagogicznego nad programem, który jest realizowany w języku obcym, śledzenia zmian w regulacjach wydawanych przez IBO i monitorowanie indywidualnej pracy nauczycieli i uczniów. W przypadku koordynatora programu IBO dla programu *The Diploma Programme* te obowiązki są znacznie większe;
- 8) odpowiedniego dodatku dla koordynatora programu CAS (*Creativity, Action, Service*; program obejmujący zajęcia sportowe, pracę wolontariacką, rozwijający kreatywność wśród uczniów) odpowiadającego za prawidłową realizację programu CAS zgodnie z wymaganiami IBO. Zaliczenie programu CAS jest niezbędne do otrzymania dyplomu maturalnego. Praca wolontariacka jest ceniona zarówno przez uczelnie jak i przyszłych pracodawców;
- 9) odpowiedniego dodatku dla dyrektora szkoły z oddziałami IBO, ze względu na prowadzenie bardzo wymagającego programu (o wysokim poziomie akademickim prowadzonym w języku obcym);
- 10) ponoszenia kosztów doskonalenia zawodowego nauczycieli. Wysoki poziom nauczania, znajomość programu nauczania z poszczególnych przedmiotów (syllabusów jednolitych dla wszystkich szkół na świecie) oraz odmienny warsztat metodyczny wymagają uczestnictwa w różnorodnych warsztatach, szkoleniach organizowanych specjalnie dla nauczycieli szkół uczestniczących w programie IBO. Syllabusy zmieniają

się w cyklu siedmioletnim, a w tym czasie podlegają okresowej modyfikacji, co wymaga stałego doskonalenia warsztatu pracy nauczyciela. Wszystkie materiały metodyczne i dydaktyczne dla nauczycieli są publikowane w języku obcym, co wymaga permanentnego kształcenia języka. Nabyte umiejętności nauczyciele wykorzystują również na lekcjach w klasach realizujących polskie programy nauczania. Dzięki temu podnosi się poziom nauczania w całej szkole;

11) szkolenia koordynatorów w związku z realizacją programu IBO.

Ze względu na fakt, że koordynator IB sprawuje nadzór pedagogiczny nad Programem Dyplomowym IB, który podlega stałej modyfikacji i wymaga od koordynatora znajomości sylabusów ze wszystkich przedmiotów nauczanych w Programie Dyplomowym oraz poznawania zmian w przepisach dotyczących funkcjonowania programu, konieczne jest jego uczestniczenie w szkoleniach, omawianie bieżących zagadnień oraz dzielenie się wiedzą i doświadczeniem z innymi koordynatorami. Udział polskich koordynatorów w pracach IBO jest znaczący;

12) udziału w konferencjach koordynatorów i dyrektorów szkół realizujących program IBO. Uczestniczenie koordynatorów IB oraz dyrektorów szkół w konferencjach jest niezbędnym składnikiem prawidłowego funkcjonowania programu IBO w danej szkole;

13) wspomaganie finansowego szkoły w wymianach międzynarodowych uczniów i kadry pedagogicznej, organizowania konferencji, projektów i innych imprez o randze przynajmniej ogólnopolskiej. Uczestniczenie uczniów i nauczycieli w projektach i wymianach międzynarodowych promuje polskie tradycje na świecie, służy wzajemnemu poznaniu ludzi i kultur, buduje poczucie dumy i tożsamości narodowej, a jednocześnie poszerza perspektywy rozwoju ucznia i otwiera szkole możliwości współpracy międzynarodowej.

Przystąpienie szkoły do programu IBO musi wynikać z zapotrzebowania środowiska i być suwerenną decyzją rady pedagogicznej szkoły, rady rodziców uczniów uczestniczących w programie i organu prowadzącego szkołę. O przystąpieniu szkoły do realizacji programu IBO szkoła będzie obowiązana powiadomić właściwego kuratora oświaty.

Uczniowie liceum ogólnokształcącego uczestniczący w programie IBO będą mieli zagwarantowaną możliwość przejścia na każdym etapie kształcenia do systemu edukacji masowej.

Nadzór nad realizacją programu IBO sprawuje International Baccalaureate Organization, a bezpośrednio nad nauczycielami realizującymi ten program w konkretnej szkole – koordynator programu zatrudniony w tej szkole. International Baccalaureate Organization wyraża zgodę na przystąpienie konkretnej szkoły do odpowiedniego programu, po przeprowadzeniu wizytacji i ocenie bazy szkolnej, dydaktycznej, kwalifikacji kadry pedagogicznej itp. (niekiedy zostają wydane zalecenia i odbywa się - np. po roku - kolejna wizytacja), udziela autoryzacji, wpisuje szkołę do ewidencji i nadaje numer w systemie IB. IBO udostępnia program, umożliwia zakup podręczników, organizuje szkolenia dla nauczycieli, szkoli zewnętrznych egzaminatorów itp. Nauka odbywa się w języku angielskim lub hiszpańskim. IBO aktualnie przygotowuje się do realizowania programu także w innych językach, tj. francuskim, rosyjskim, chińskim. W Polsce nauczanie w programie IBO odbywa się – jak dotąd – wyłącznie w języku angielskim. O wyborze

języka nauczania decyduje szkoła przystępująca do programu, która musi dysponować nauczycielami uczącymi określonych przedmiotów w tym języku. International Baccalaureate Organization może cofnąć konkretnej szkole uprawnienia do realizowania określonego programu w przypadku obniżenia poziomu nauczania, dekompletacji kadry, pogorszenia warunków dydaktycznych, utraty wiarygodności. Organizacja może cofnąć konkretnemu nauczycielowi prawo do pracy w programie. Nadzór pedagogiczny nad szkołą prowadzącą oddziały realizujące program IBO, w tym nad organizacją nauczania i sprawami wychowawczo-opiekuńczymi pozostaje w kompetencjach właściwego kuratora oświaty.

2) do art. 1 pkt 1 lit. c, pkt 3 lit. d, pkt 29, 30, 34 lit. c-e, pkt 36, 38 lit. b-d, art. 10 (ośrodek wsparcia wychowawczego - OWW)

W systemie oświaty tworzy się nowy rodzaj placówki: ośrodek wsparcia wychowawczego. Ośrodek wsparcia wychowawczego będzie placówką, która ma umożliwić szybkie reagowanie na problemy wychowawcze występujące w gimnazjach. Placówka przeznaczona jest dla uczniów, którzy wymagają podjęcia specjalistycznych działań wychowawczych. Wypełnia pewną lukę występującą w systemie placówek wychowawczych. Dzisiaj, bowiem ofertę państwa w sferze pracy wychowawczej i resocjalizacyjnej z młodzieżą sprawiającą trudności wychowawcze rozpoczynają młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii, które z istoty swojej zajmują się młodzieżą o znacznym stopniu demoralizacji. Ośrodki wsparcia wychowawczego mają natomiast za zadanie takie ukształtowanie oferty wychowawczej, by możliwe było wczesne reagowanie na przejawy negatywnych zachowań dzieci i młodzieży. Takie działanie w zamierzeniu autorów koncepcji ma uchronić młodzież sprawiającą trudności wychowawcze przed sytuacją prowadzącą do tego, że jedyną adekwatną formą środka wychowawczego staje się młodzieżowy ośrodek wychowawczy lub młodzieżowy ośrodek socjoterapii. Dzisiaj brak jest, bowiem w systemie placówki, która podejmowałaby pracę wychowawczą na etapie wczesnej diagnostyki problemów wychowawczych. Ośrodek wsparcia wychowawczego ukształtowany został w sposób pozwalający elastycznie dostosować zasady pracy wychowawczej z uczniem gimnazjum do jego problemów.

U podstaw koncepcji ośrodka wsparcia wychowawczego leżało także przeświadczenie, że obecny kryzys wychowania w polskiej szkole, przejawiający się ze szczególnym natężeniem w gimnazjum, jest wynikiem długoletnich zaniedbań w zakresie funkcji wychowawczej szkoły. Po 1989 roku polska szkoła przejęła model wychowania, w którym brak było odniesienia do zależności pomiędzy prawami a obowiązkami uczniów, i który ograniczał rolę i pozycję nauczyciela-wychowawcy wobec ucznia. Niedostrzeżenie problemu narastającej agresji i brak środków zaradczych doprowadziło do ostrego kryzysu, objawiającego się obecnie coraz to nowymi bulwersującymi i coraz częściej tragicznymi w skutkach zachowaniami uczniowskimi.

Agresja, przemoc, różne zachowania problemowe uczniów występujące w szkołach i wymierzane w koleżanki i kolegów, a nierzadko w nauczycieli, wychowawców, a nawet w rodziców, skłaniają do podejmowania stanowczych i zdecydowanych działań, które stworzą uczniom dobre, bezpieczne i wolne od przemocy warunki nauki, rodzicom dadzą pewność, że ich dzieci w czasie pobytu w szkole są bezpieczne, a nauczycielom umożliwią planową i niezakłócaną takimi zjawiskami pracę dydaktyczno-wychowawczą

i opiekuńczą. Tylko zdecydowane i skoordynowane działania mogą dziś uchronić polskie gimnazja przed narastaniem przemocy, agresji, i niedostosowania społecznego, a także przejawami zwykłego chuligaństwa. To właśnie te szkoły gromadzą młodzież w tak zwanym „trudnym wieku”, skupiając jak w soczewce wszelkie problemy polskiej szkoły i według badań stanowią najbardziej zagrożone zjawiskami patologii społecznej ogniwo systemu oświaty.

W skład OWW wchodzić będą gimnazjum i internat. Projekt zakłada, że od 2011 roku będą to placówki niekoedukacyjne - odrębne dla dziewcząt i chłopców. Do tego czasu w ośrodku będą umieszczane zarówno dziewczęta, jak i chłopcy. Projekt przewiduje, że zakładanie i prowadzenie OWW należeć będzie do zadań własnych samorządu województwa. Możliwe będzie także tworzenie niepublicznych OWW. Placówka ta ma być przeznaczona dla uczniów gimnazjów podlegających obowiązkowi szkolnemu, którzy sprawiają szczególne trudności wychowawcze oraz wymagają pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także wzmożonego nadzoru wychowawczego, lub którzy nie spełniają obowiązku szkolnego. Do OWW będą zatem kierowani uczniowie ze względu na przejawy zagrożenia demoralizacją lub agresywną, chuligańską, niebezpieczną dla otoczenia zachowaniem, które uniemożliwiają lub w znacznym stopniu utrudniają realizację procesu dydaktyczno-wychowawczego, stosowanie przemocy oraz nasilone negatywne postawy wobec kolegów i nauczycieli, lekceważenie zasad i norm społecznych wynikających z obowiązującego prawa, w tym przepisów prawa wewnątrzszkolnego, i dobrego obyczaju.

Celem podejmowanych w ośrodku działań będzie przygotowanie wychowanka do prawidłowego funkcjonowania w środowisku społecznym (w szkole, w rodzinie, w grupie rówieśniczej) i umożliwienie mu bezkonfliktowego powrotu do tego środowiska. Osiągnięciu zamierzonego celu służyć będzie redukcja lub korygowanie niewłaściwych zachowań i postaw, specjalistyczna terapia zaburzeń zachowania i odpowiednie wsparcie wychowawcze, stymulowanie optymalnego rozwoju psychicznego, społecznego oraz moralnego wychowanków.

Uczniowie przebywający w OWW będą objęci odpowiednią pomocą psychologiczno-pedagogiczną. W OWW będzie obowiązywał wzmocniony nadzór wychowawczy i zasady dyscypliny. Funkcjonowanie w roli wychowanka OWW skutkować będzie przyjęciem na siebie obowiązków wynikających z faktu stania się członkiem społeczności ośrodka. OWW będzie placówką zapewniającą wychowankom opiekę całodobową w ciągu całego roku. Przewiduje się, że liczba wychowanków tej placówki nie może przekraczać 100.

Proces dydaktyczno-wychowawczy będzie prowadzony z uwzględnieniem zindywidualizowanego podejścia do ucznia, z wykorzystaniem metod psychologiczno-pedagogicznych, mających na celu korygowanie zachowań i postaw, poprzez m.in. rozwijanie i wzmacnianie pozytywnych cech ucznia, redukcję zachowań niepożądanych i kształtowanie umiejętności społecznych. Szczególny nacisk zostanie położony na wielorakie oddziaływania wychowawcze i terapeutyczne oraz wzmocnioną dyscyplinę.

Realizacja powyższych zadań wymagać będzie zatrudnienia nauczycieli różnych specjalności: pedagogów, psychologów, terapeutów i innych specjalistów, szczególnie tych, którzy posiadają doświadczenie w pracy z trudną młodzieżą.

W projekcie określone zostały procedury związane ze skierowaniem ucznia do OWW. W myśl projektu, dyrektor gimnazjum może skierować ucznia do ośrodka na podstawie uchwały rady pedagogicznej oraz po uzyskaniu orzeczenia o potrzebie

wychowania specjalnego ucznia w ośrodku wsparcia wychowawczego wydanego przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej. Takie orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej powinno zawierać szczegółową diagnozę psychologiczno-pedagogiczną oraz zalecenia do prowadzenia pracy wychowawczej i korekcyjnej w ośrodku wsparcia wychowawczego, a także określać zalecany okres pobytu ucznia w ośrodku. Skierowanie ucznia do ośrodka wsparcia wychowawczego będzie odbywać się za zgodą rodziców. W przypadku braku zgody rodziców na skierowanie ucznia do OWW, dyrektor gimnazjum będzie występował z wnioskiem do sądu rodzinnego o umieszczenie ucznia w OWW. Uczeń będzie kierowany do OWW na okres od 2 tygodni do 12 miesięcy. Szczegółowe regulacje dotyczące wprowadzenia nowego rodzaju orzeczenia wydawanego przez publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, orzeczenia o potrzebie wychowania specjalnego, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi w drodze rozporządzenia.

W OWW będzie realizowany: program wychowawczy i program profilaktyki, uwzględniające specyfikę zaburzeń wychowanków. Programy będą opracowane i przyjęte przez radę pedagogiczną oraz realizowane przez wszystkich pracowników ośrodka. Zajęcia pozalekcyjne realizowane w OWW będą nastawione na intensywne zagospodarowanie czasu wolnego wychowanków tak, aby dawały możliwość redukcji poziomu napięć emocjonalnych i agresji u wychowanków.

Liczba uczniów w oddziale i grupie wychowawczej w OWW będzie wynosiła 10 uczniów (± 2). W projekcie przewiduje się, że wychowanek podczas pobytu w ośrodku wsparcia wychowawczego będzie poddawany systematycznej ocenie efektów oddziaływań wychowawczo-resocjalizacyjnych oraz ocenie jego osiągnięć. W przypadku pozytywnych ocen efektów oddziaływań wychowawczo-resocjalizacyjnych i osiągnięć wychowanka, dyrektor ośrodka wsparcia wychowawczego będzie mógł wystąpić o skrócenie okresu pobytu wychowanka w ośrodku. Natomiast w przypadku negatywnych ocen efektów oddziaływań wychowawczo-resocjalizacyjnych i osiągnięć wychowanka, dyrektor będzie obowiązany wystąpić o przedłużenie okresu pobytu wychowanka w ośrodku (maksymalnie do 12 miesięcy). Do przedłużenia pobytu wychowanka w ośrodku wymagana będzie zgoda jego rodziców, a przypadku braku takiej zgody – o przedłużeniu pobytu wychowanka w OWW zdecyduje sąd rodzinny. Dyrektor ośrodka wsparcia wychowawczego będzie mógł także wystąpić do sądu rodzinnego z wnioskiem o umieszczenie wychowanka w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub młodzieżowym ośrodku socjoterapii. Przesłankę dla zastosowania powyższego rozwiązania będą stanowiły negatywne oceny efektów oddziaływań wychowawczo-resocjalizacyjnych i osiągnięć wychowanka oraz negatywne prognozy co do możliwych do osiągnięcia w ośrodku wsparcia wychowawczego rezultatów podejmowanych działań wychowawczych.

Projekt przewiduje, że minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi w drodze rozporządzenia szczegółowe zadania, organizację i warunki działania ośrodków wsparcia wychowawczego oraz warunki pobytu wychowanków w tych ośrodkach, a także tryb dokonywania oceny efektów oddziaływań wychowawczo-resocjalizacyjnych i osiągnięć wychowanka oraz zakres i tryb współdziałania ośrodków wsparcia wychowawczego z rodzicami wychowanków.

W projekcie określono także zasady odpłatności rodziców za pobyt wychowanka w OWW. Wysokość wnoszonych opłat nie może przekraczać kosztów surowca przeznaczonego na wyżywienie wychowanka. Marszałek województwa może w części lub w całości zwolnić rodziców z ponoszenia tych opłat, w przypadku szczególnie trudnej sytuacji materialnej rodziny oraz w szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych.

Projekt zakłada, że przepisy dotyczące publicznych OWW będą miały zastosowanie do niepublicznych ośrodków wsparcia wychowawczego, z tym że zadania marszałka województwa w zakresie ustalania opłat wykonywał będzie organ prowadzący ośrodek.

Projekt zakłada, że do dnia 30 kwietnia 2008 r. na terenie każdego województwa powstanie, co najmniej jeden OWW. Dofinansowanie wydatków na prowadzenie OWW oraz dotowanie niepublicznych OWW - w okresie przejściowym obejmującym lata 2008-2010 – pokrywane będzie ze środków budżetu państwa przekazywanych w ramach dotacji celowej, przy czym w roku 2008 dotacja celowa obejmie również dofinansowanie kosztów założenia przez samorząd województwa ośrodka wsparcia wychowawczego, w szczególności kosztów adaptacji obiektów i ich wyposażenia. W następnych latach finansowanie OWW następować będzie w ramach części oświatowej subwencji ogólnej.

3) do art. 1 pkt 2 lit. a i b, pkt 3 lit. b oraz pkt 27 (szkoły i placówki rolnicze)

W obowiązującym stanie prawnym przepisy art. 5 ust. 5e ustawy o systemie oświaty umożliwiają jednostkom samorządu terytorialnego przekazywanie ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa szkół i placówek rolniczych o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym, w drodze porozumienia. Ustawa nie definiuje jednak ani pojęcia szkoły rolniczej i placówki rolniczej, ani nie reguluje przedmiotu porozumienia, jak też spraw związanych z przekazywaniem mienia będącego w zarządzie szkoły lub placówki. Proponowana zmiana przyczyni się do ułatwienia przekazywania przez jednostki samorządu terytorialnego szkół i placówek rolniczych, w szczególności w sytuacji, gdy szkoła prowadzi kształcenie w kilku zawodach.

4) do art. 1 pkt 3 lit. a, pkt 14 lit. a tiret drugie i lit. b oraz art. 3 pkt 1 tiret pierwsze i pkt 12 (szkoły dla pracowników instytucji Unii Europejskiej)

Zmiany są związane z realizacją podpisanego w Warszawie w dniu 26 marca 2007 r. porozumienia między Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji RP oraz Dyrektorem Wykonawczym Europejskiej Agencji Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (FRONTEX) w sprawie siedziby oraz innych spraw związanych z funkcjonowaniem Agencji w Rzeczypospolitej Polskiej.

5) do art. 1 pkt 4, pkt 6 lit. a, pkt 14 lit. b tiret pierwsze, pkt 15, 27, 35 i art. 8 (likwidacja liceów profilowanych)

Celem projektowanej zmiany jest modyfikacja struktury szkolnictwa ponadgimnazjalnego polegająca na stopniowej likwidacji typu szkoły

ponadgimnazjalnej, określonego w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy o systemie oświaty, tj. trzyletniego liceum profilowanego kształcącego w profilach kształcenia ogólnozawodowego, którego ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. Projekt zakłada, że stopniowa likwidacja liceów profilowanych rozpocznie się od wstrzymania rekrutacji do klasy pierwszej liceum profilowanego na rok szkolny 2008/2009, czego efektem będzie likwidacja z dniem 1 września 2008 roku klasy pierwszej liceum profilowanego, a w latach następnych - kolejnych klas liceum profilowanego.

Przedstawiona w projekcie propozycja rezygnacji z liceum profilowanego jako typu szkoły ponadgimnazjalnej spowodowana została tym, że licea profilowane nie odpowiadają oczekiwaniom absolwentów gimnazjów i ich rodziców, postrzegane są generalnie jako szkoły o niskim poziomie nauczania, nie dające szans ani na przyzwoite zdanie egzaminu maturalnego, ani na podjęcie pracy. Jednocześnie licea profilowane charakteryzują się wyjątkowo niskimi wskaźnikami promocji. Ponadto obserwuje się gwałtowne obniżenie zainteresowania tymi szkołami ze strony absolwentów gimnazjów. Potwierdzeniem takiego stanu rzeczy są dotychczasowe doświadczenia środowisk oświatowych oraz przeprowadzona analiza funkcjonowania tego typu szkoły po zakończeniu dwóch pełnych cykli kształcenia. Z przywołanej analizy wynika, co następuje:

1. Kandydaci do tego typu szkoły w większości mają słabe wyniki egzaminu gimnazjalnego. Kryteria rekrutacyjne (punktowe) zostały ustalone średnio na poziomie 16%-60% punktów. Sygnalizowane są przez kuratorów oświaty liczne przypadki przyjmowania nawet bez jakichkolwiek limitów punktowych.
2. Wskaźniki promocji w liceum profilowanym są niskie. W roku szkolnym 2002/2003 naukę w liceum profilowanym rozpoczęło ogółem 93 141 uczniów, a liczba absolwentów z roku szkolnego 2004/2005 wynosiła 74370, czyli około 19 000 uczniów nie ukończyło szkoły. Z danych statystycznych zebranych w latach 2002 – 2006 wynika, że jedynie około 80% uczniów spośród rozpoczynających naukę w liceum profilowanym kończy je po trzech latach nauki.
3. Odnotowano relatywnie słabe wyniki pierwszego i drugiego egzaminu maturalnego w liceach profilowanych (w roku szkolnym 2004/2005 zdało egzamin 67,1% absolwentów, podczas gdy w liceach ogólnokształcących egzamin zdało 92,5 % absolwentów, a w roku szkolnym 2005/2006 odpowiednio - 62% i 89,6%).
4. Obserwuje się coraz mniejsze zainteresowanie absolwentów gimnazjów kształceniem się w tym typie szkoły (w roku szkolnym 2002/2003 liceum profilowane wybrało 16% absolwentów gimnazjów, a w roku szkolnym 2006/2007 już tylko 8%).

W związku z powyższym, po wstępnych konsultacjach ze środowiskami oświatowymi, proponuje się wygaszenie liceów profilowanych, począwszy od roku szkolnego 2008/2009, pozostawiając w systemie szkolnictwa ponadgimnazjalnego tradycyjnie funkcjonujące licea ogólnokształcące, technika i zasadnicze szkoły zawodowe.

6) do art. 1 pkt 6 lit. b i c oraz art. 9 (egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe w trakcie nauki)

W czteroletnich technikach i trzyletnich technikach uzupełniających w obecnym stanie organizacyjnym występuje spiętrzenie egzaminów zewnętrznych

polegające na tym, że absolwenci zdają po ukończeniu szkoły kolejno dwa egzaminy: maturalny i egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Zdawalność egzaminu maturalnego na poziomie 65,8%, jak i zdawalność egzaminu zawodowego na poziomie 61% wskazują na to, że przygotowanie się do dwóch tak poważnych egzaminów zewnętrznych sprawia uczniom poważne trudności. Nie bez znaczenia jest także fakt, że do technikum trafia wielu absolwentów gimnazjów, którzy uzyskali niską liczbę punktów na egzaminie gimnazjalnym. Taka sytuacja skutkuje tym, że tej grupie uczniów trudniej jest sprostać wymaganiom kształcenia, co szczególnie uwidaczniają wyniki egzaminów zawodowych przeprowadzanych w zawodach tzw. technicznych, np. technik elektryk, technik elektronik, technik mechanik.

Zatem w celu umożliwienia uczniom i nauczycielom bardziej efektywnego i sprawniejszego przygotowania do obu egzaminów proponuje się przesunięcie terminu zdawania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

W świetle proponowanego rozwiązania egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe byłby przeprowadzany nie dla absolwentów czteroletniego technikum i trzyletniego technikum uzupełniającego, lecz dla uczniów: w czteroletnich technikumach po uzyskaniu świadectwa promocyjnego do klasy czwartej, a w trzyletnich technikumach uzupełniających - po uzyskaniu świadectwa promocyjnego do klasy trzeciej. Egzamin, tak jak dotychczas, byłby przeprowadzany raz w ciągu roku szkolnego w terminie ustalonym przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Drugi z egzaminów zewnętrznych tj. egzamin maturalny odbywałby się w technikumach, tak jak dotychczas, po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły. Zaproponowane rozwiązanie było przedstawiane i dyskutowane na spotkaniach roboczych oraz konferencjach z zainteresowanymi środowiskami oświatowymi i uzyskało akceptację tych środowisk. W konsekwencji przewiduje się, że zmianie ulegnie organizacja kształcenia w tych typach szkół powodująca rozłożenie godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe na pierwsze trzy lata nauki w czteroletnim technikum i pierwsze dwa lata nauki w trzyletnim technikum uzupełniającym. Natomiast nacisk na kształcenie ogólne w kontekście przygotowania do egzaminu maturalnego byłby kładziony odpowiednio w klasie czwartej lub klasie trzeciej. Proponowane rozwiązanie zwiększa szanse młodzieży uczącej się w technikumach na należyte przygotowanie do obu egzaminów.

Przeprowadzenie egzaminu zawodowego po trzecim lub drugim roku nauki będzie stosowane wobec uczniów, którzy rozpoczną naukę w klasie pierwszej w roku szkolnym 2008/2009.

7) do art. 1 pkt 7 (inspirowanie i prowadzenie badań naukowych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną)

Do zadań Centralnej Komisji Egzaminacyjnej należy kontrolowanie jakości systemu egzaminów zewnętrznych oraz przygotowywanie propozycji standardów wymagań egzaminacyjnych. Uwzględniając dynamiczny rozwój systemu egzaminów zewnętrznych, a także w celu poprawy efektywności realizowanych przez CKE zadań proponuje się umożliwienie CKE podejmowania działań polegających na inspirowaniu i prowadzeniu badań naukowych i innowacji w dziedzinie oceniania i egzaminowania. Proponowana zmiana przyczyni się do usprawnienia procesu podejmowania decyzji istotnych z punktu widzenia realizowanych przez CKE zadań monitorowania i podnoszenia jakości egzaminów zewnętrznych.

8) do art. 1 pkt 9 (wprowadzenie możliwości przyjmowania do szkół niepublicznych dla dorosłych osób, które ukończyły 16 lat)

Celem projektowanej zmiany jest objęcie zakresem upoważnienia zawartego w art. 22 ust. 2a ustawy o systemie oświaty dotyczącego określenia przypadków, w jakich do szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 lat, również niepublicznych szkół dla dorosłych. W konsekwencji zostanie zlikwidowana zawarta dotychczas w tym upoważnieniu nierówność szkół niepublicznych wobec szkół publicznych polegająca na braku możliwości przyjmowania przez te pierwsze szkoły kandydatów w wieku poniżej 18 lat.

9) do art. 1 pkt 10 – 13 (warunki realizowania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki)

Projektowane przepisy wprowadzają możliwość spełniania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki także przez uczęszczanie do przedszkoli lub szkół za granicą oraz przedszkoli lub szkół funkcjonujących przy przedstawicielstwach dyplomatycznych innych państw w Polsce. W myśl projektowanej zmiany spełnianie przez uczniów wymienionych obowiązków w formie uczęszczania do przedszkola lub szkoły za granicą będzie mogło odbywać się także w ramach programów edukacyjnych Unii Europejskiej. Wprowadzenie powyższej zmiany jest konieczne z tego względu, że od roku 2008 w projektach z zakresu komponentów *Comenius* i *Comenius Regio* programu edukacyjnego Unii Europejskiej „Uczenie się przez całe życie” po raz pierwszy będą organizowane długoterminowe pobyty dzieci i młodzieży za granicą, w ramach których dzieci i młodzież będą kontynuować naukę w szkołach za granicą.

W związku z sygnalizowanymi przez gminy trudnościami w kontrolowaniu spełniania obowiązku nauki przez absolwentów gimnazjum, którzy nie ukończyli 18 lat, w projekcie proponuje się wprowadzenie rozwiązania polegającego na nałożeniu na dyrektorów publicznych i niepublicznych szkół ponadgimnazjalnych i placówek, osoby prawne i fizyczne prowadzące akredytowaną działalność oświatową, w ramach, której realizowany jest obowiązek nauki, oraz pracodawców prowadzących przygotowanie zawodowe, obowiązku informowania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) gminy o spełnianiu obowiązku nauki przez absolwentów gimnazjum zamieszkałych na obszarze danej gminy.

W związku z wprowadzeniem możliwości realizowania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego lub obowiązku szkolnego przez uczęszczanie do przedszkola lub szkoły za granicą albo działającego przy przedstawicielstwie innego państwa w Polsce, zobowiązano rodziców dzieci podlegających rocznemu obowiązkowemu przygotowaniu przedszkolnemu lub obowiązkowi szkolnemu do informowania dyrektora szkoły, w obwodzie której dziecko mieszka, o spełnianiu tego obowiązku w przedszkolu lub szkole za granicą, lub w szkole (przedszkolu) funkcjonującej przy przedstawicielstwie innego państwa w Polsce. Natomiast rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki będą obowiązani do informowania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) gminy, na terenie której dziecko mieszka, o formie spełniania obowiązku nauki i zmianach w tym zakresie.

Realizując postulat zgłaszany m.in. przez Najwyższą Izbę Kontroli, w art. 20 ustawy o systemie oświaty sprecyzowano pojęcie „niespełniania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki”. W myśl proponowanej definicji niespełnianie obowiązku rocznego przygotowania

przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki będzie oznaczać systematyczne, nieusprawiedliwione nieuczęszczanie dziecka do przedszkola, szkoły lub placówki, albo na inne formy zajęć przez okres, co najmniej jednego miesiąca. Proponowane w projekcie zmiany obejmują także uszczegółowienie przepisów dotyczących spełniania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego poza przedszkolem lub oddziałem przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej, oraz spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą. Zmiany te były postulowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Ucznia. Zmiany proponowane w art. 16 ust. 8 ustawy o systemie oświaty zmierzają do nadania dyrektorowi publicznego lub niepublicznego przedszkola, publicznej lub niepublicznej szkoły podstawowej lub gimnazjum, a także dyrektorowi publicznej lub niepublicznej szkoły ponadgimnazjalnej, do której dziecko zostało przyjęte, kompetencji do wydawania (na wnioski rodziców) zezwoleń - w formie decyzji - na spełnianie przez dziecko obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego poza przedszkolem lub oddziałem przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej, oraz spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą. Proponuje się wprowadzenie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do określenia, w drodze rozporządzenia, warunków, od spełnienia, których zależeć będzie wydanie przez dyrektora szkoły zezwolenia na spełnianie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki poza przedszkolem lub szkołą, a także trybu wydawania i cofania zezwoleń.

10) do art. 1 pkt 14 lit. a (wspomaganie nauczania języka polskiego wśród dzieci pracowników migrujących)

W związku z wzrastającą liczbą wyjazdów rodzin obywateli polskich do pracy w krajach Unii Europejskiej, zwiększa się liczba dzieci polskich, którym należy zapewnić za granicą możliwość nauki języka ojczystego i kultury polskiej w taki sposób, aby powracając do Polski dzieci te mogły kontynuować naukę w polskich szkołach. Projektowana zmiana polega na rozszerzeniu zakresu podmiotowego upoważnienia do wydania przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania przepisów regulujących warunki wspomaganie nauczania języka polskiego historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą – o nową grupę adresatów - tj. o dzieci pracowników migrujących. Nowelizacja powyższego upoważnienia uwzględnia ponadto możliwość wspomaganie organizacji społecznych zarejestrowanych za granicą (stowarzyszeń, organizacji Polaków przebywających za granicą itp.) prowadzących nauczanie języka polskiego, historii i geografii Polski oraz kultury polskiej. Ze względu na fakt, iż aktualnie poziom nauczania prowadzonego przez te organizacje społeczne jest niewystarczający wobec potrzeb dzieci obywateli polskich przybywających po 2004 r. do pracy krajach Unii Europejskiej, proponuje się nowe formy wspierania tych organizacji, m.in. poprzez możliwość delegowania do pracy w tych organizacjach nauczycieli i nauczycieli-konsultantów z Polski.

11) do art. 1 pkt 14 lit. b tiret drugie i trzecie, lit. d i e oraz pkt 14 (ocenie, klasyfikowanie i promowanie oraz przeprowadzanie sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych)

Dotychczasowe upoważnienie zawarte w art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy o systemie oświaty obligowało ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wydania jednego, bardzo obszernego aktu prawnego regulującego pięć w zasadzie niezależnych od siebie obszarów dotyczących oceniania, klasyfikowania i promowania oraz przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych. Obszerność tego aktu prawnego powodowała częste problemy w stosowaniu zawartych w nim postanowień. Bardzo trudne było również nowelizowanie tych przepisów. Proponuje się zatem podzielić to upoważnienie na pięć odrębnych. Ponadto proponuje się pozostawienie w zakresie kompetencji ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego regulowanie spraw dotyczących oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach i placówkach artystycznych oraz przeprowadzania w tych szkołach egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. Natomiast zasady przeprowadzania przez okręgowe komisje egzaminacyjne sprawdzianu w szkole podstawowej, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego, z uwagi na ich jednolity charakter, będzie określał minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

12) do art. 1 pkt 18 (kontrola w szkołach lub placówkach)

Projektowana zmiana polega na rozszerzeniu kompetencji ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania o możliwość przeprowadzenia bezpośrednich kontroli w szkołach i placówkach. Wprowadzenie możliwości dokonywania przez ministra kontroli w szkołach i placówkach przyczyni się do umocnienia nadzoru pedagogicznego, a w konsekwencji do poprawy efektywności kształcenia i wychowania oraz opieki w szkołach i placówkach.

13) do art. 1 pkt 20 (obowiązki dyrektora w zakresie bezpieczeństwa w szkołach)

Projektowana nowelizacja ma na celu poprawę bezpieczeństwa uczniów oraz nauczycieli w czasie zajęć organizowanych przez szkołę, m.in. poprzez zwiększenie odpowiedzialności dyrektorów szkół oraz nauczycieli za zapewnienie bezpieczeństwa uczniom. Proponowany przepis nakłada na dyrektora obowiązek przeciwdziałania występowaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa uczniów i nauczycieli oraz zmusza go do podejmowania radykalnych działań.

14) do art. 1 pkt 21 i 22 (organizacja rady pedagogicznej)

Projektowana zmiana ust. 3 w art. 40 ustawy o systemie oświaty polega na uwzględnieniu sytuacji, w której dyrektorem szkoły lub placówki jest osoba niebędąca nauczycielem (taką możliwość dopuszcza art. 36 ust. 2 ustawy o systemie oświaty). Dotychczasowe brzmienie zmienianego przepisu nie uwzględniało takiej sytuacji stanowiąc, że w skład rady pedagogicznej wchodzi wyłącznie nauczyciele. Powstawała zatem sprzeczność z ust. 4 art. 40, zgodnie z którym dyrektor szkoły lub

placówki jest przewodniczącym rady pedagogicznej. Natomiast zmiana w ust. 5 w art. 40 ma charakter redakcyjny.

15) art. 1 pkt 23 i 24 (organizacja rady szkoły)

W projekcie proponuje się uchylenie dotychczasowego upoważnienia dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wydania rozporządzenia określającego typy szkół i placówek, w których w skład rady szkoły lub placówki nie wchodzi rodzice lub uczniowie, a także typy szkół i placówek, w których nie powołuje się rady szkoły lub placówki. Proponuje się uregulować te sprawy bezpośrednio w ustawie.

W myśl projektowanej zmiany rada szkoły lub placówki nie będzie powoływana w szkołach i placówkach, w których ze względu na specyfikę organizacji pracy i zadania nie ma możliwości wyłonienia stałej reprezentacji rodziców lub uczniów. Natomiast przedstawiciele uczniów nie będą wchodzić w skład rad szkół w przedszkolach, szkołach podstawowych, a także w szkołach specjalnych, placówkach i ośrodkach, dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym lub głębokim, jak również w szkołach i placówkach, w których zgodnie z rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 55 ust. 6 ustawy o systemie oświaty, nie tworzy się samorządu uczniowskiego. Ponadto w gimnazjach dla dzieci i młodzieży udział uczniów w radzie szkoły nie będzie obowiązkowy.

16) do art. 1 pkt 25, 28 i 31 (Rozdział 5a „Prawa i obowiązki uczniów oraz rodzaje nagród i kar)

Projekt zakłada podniesienie do rangi przepisów ustawowych problematyki praw i obowiązków ucznia oraz nagród i kar. W aktualnym stanie prawnym prawa i obowiązki ucznia oraz nagrody i kary ujmowane były w statutach szkół.

Intencją projektodawców jest ustalenie podstawowego jednakowego dla uczniów szkół publicznych i niepublicznych katalogu praw i obowiązków. Statuty szkół będą mogły określać dodatkowe, inne niż wymienione w ustawie, prawa i obowiązki ucznia.

Projekt określa także rodzaje nagród i kar oraz ustala podstawowe zasady przyznawania ich i nakładania, wskazując między innymi:

- a) w przypadku nagród – formę nagrody, podmiot uprawniony do jej przyznania;
- b) w przypadku kar – podmiot uprawniony do nałożenia określonego rodzaju kary, z uwzględnieniem różnego rodzaju współdziałania w tym zakresie, środki odwoławcze od poszczególnych rodzajów kar.

Szczegółowy tryb nagradzania uczniów oraz nakładania kar określi statut szkoły. Warto podkreślić, że jeżeli chodzi o przeniesienie ucznia do innej szkoły oraz o skreślenie ucznia/wychowanka z listy uczniów/wychowanków – to zachowano dotychczasowe rozwiązanie polegające na tym, że kary te nakładane są w formie decyzji administracyjnej. Jednocześnie projekt zakłada, że przypadki, w których uczeń/wychowanek może być skreślony z listy uczniów/wychowanków szczegółowo określi statut szkoły.

Nowym rozwiązaniem w systemie oświaty, które proponuje ustawa, jest zobowiązanie szkół do prowadzenia karty nagród i kar ucznia, w której odnotowuje się udzielane uczniom nagrody i oraz nałożone kary. Wzór karty określi statut szkoły. Szkoła przyjmująca ucznia może wymagać od niego wypisu z karty nagród i kar z

poprzedniego etapu edukacyjnego. U podstaw takiego rozwiązania leży przede wszystkim konieczność umożliwienia przepływu informacji dotyczącej szkolnego funkcjonowania ucznia również pomiędzy etapami edukacyjnymi. Zdaniem autorów projektu reforma systemu edukacji spowodowała zerwanie przepływu informacji dotyczącej oddziaływań wychowawczych adresowanych do ucznia w szczególnie ważnym okresie rozwojowy, tj. pomiędzy 13 a 17 rokiem życia. Przywrócenie tej ciągłości pozwoli na zintegrowanie oddziaływań wychowawczych na kolejnych etapach edukacyjnych.

Przepis zakłada możliwość „wymazania” kary w przypadku, gdy ze względu na swoje zachowanie i postawę uczeń zasługuje na wyróżnienie. Decyzję w tej sprawie będzie podejmowała rada pedagogiczna.

17) do art. 1 pkt 34 lit. a i b oraz pkt 38 lit. a (dotowanie szkół publicznych prowadzonych przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz dotowanie zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka)

Zmiana brzmienia art. 80 ust. 3 ustawy o systemie oświaty ma na celu doprecyzowanie przepisów regulujących kwestię dotowania szkół publicznych prowadzonych przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego. Nowa regulacja powinna przyczynić się do wyeliminowania przypadków przekazywania – przez niektóre jednostki samorządu terytorialnego podmiotom prowadzącym szkoły publiczne – dotacji na jednego ucznia w kwocie niższej niż kwota przekazywana w formie części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto, w dotychczasowych przepisach brak było regulacji nakazujących przekazywanie publicznym i niepublicznym przedszkolom, szkołom, ośrodkom i poradniom psychologiczno-pedagogicznym dotacji na każde dziecko uczestniczące w zajęciach wczesnego wspomaganie rozwoju organizowanego w tych jednostkach. Projektowane zmiany doprecyzowują przepisy ustawy w powyższym zakresie. Z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2007 (Dz. U. Nr 246, poz. 1799) wynika, że część oświatowa subwencji ogólnej jest dzielona między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem zakresu realizowanych przez te jednostki zadań oświatowych, m.in. wymienionego w § 2 pkt 9 finansowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci, o których mowa w art. 71b ust. 2a ustawy o systemie oświaty. Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, stanowiącym załącznik do rozporządzenia, dla każdej jednostki samorządu terytorialnego będącej organem prowadzącym lub dotującym szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne i szkoły ponadpodstawowe oraz placówki funkcjonujące w systemie oświaty ustalono wagę $P_{38} = 0,840$ dla dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, szkołach podstawowych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych, ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych (na podstawie opinii, o których mowa w art. 71b ust. 3 i 3a ustawy o systemie oświaty).

18) do art. 1 pkt 39 – 41 (zmiany w systemie pomocy materialnej dla uczniów)

Zmiana przepisu dotyczącego uchwalania przez radę gminy regulaminu udzielania uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym ma na celu rozszerzenie

kryteriów, jakie rada gminy powinna brać pod uwagę uchwalając ten regulamin, o kryterium oceny zachowania ucznia. Proponowana zmiana wynika z założenia, że udzielanie pomocy materialnej powinno również przyczyniać się do wzmocnienia wymiaru wychowawczego oddziaływania szkoły. Przyznanie stypendium szkolnego powinno zatem być uzależnione również od oceny zachowania ucznia obejmującej m.in. ocenę jego postawy etycznej i społecznej oraz spełnianie podstawowych obowiązków uczniowskich.

Zmiana dotycząca przyznawania stypendium Prezesa Rady Ministrów (art. 90 ust. 3 ustawy o systemie oświaty) ma na celu zrezygnowanie z dotychczasowego ograniczenia w przyznawaniu stypendium Prezesa Rady Ministrów polegającego na tym, że może ono być przyznawane tylko jednemu uczniowi w szkole. Projektowane rozwiązanie pozwoli na przyznanie stypendium Prezesa Rady Ministrów nawet kilku uczniom danej szkoły, jeśli będą oni spełniali kryteria uprawniające do otrzymania takiego stypendium.

19) do art. 1 pkt 42 (delegowanie za granicę uczniów w celu kształcenia i nauczycieli w celu doskonalenia)

Projektowana zmiana rozszerza podstawy delegowania za granicę uczniów w celu kształcenia i nauczycieli w celu doskonalenia o porozumienia o współpracy bezpośredniej zawierane przez szkoły, organy prowadzące jednostki samorządu terytorialnego, organy administracji rządowej lub zakłady kształcenia nauczycieli i placówki doskonalenia nauczycieli. Wynika to ze zmieniającej się struktury współpracy międzynarodowej, w tym odejścia przez niektóre kraje od podpisywania umów międzynarodowych na rzecz współpracy bezpośredniej szkół, zakładów kształcenia i placówek doskonalenia nauczycieli czy jednostek samorządu terytorialnego. Jednocześnie projektowana zmiana uwzględnia możliwość delegowania uczniów oraz nauczycieli za granicę na podstawie programów edukacyjnych Unii Europejskiej.

20) do art. 2 (zmiany w ustawie - Kodeks cywilny)

Poważny niepokój budzą przemiany obyczajowe w zakresie używania alkoholu przez młodzież oraz używanie substancji psychoaktywnych (*Raport Komendy Głównej Policji o zjawiskach patologii społecznej, stanie przestępczości i demoralizacji nieletnich oraz przedsięwzięciach w zakresie prewencji kryminalnej w 2004 roku*). Niepokojący jest znaczny wzrost liczby ujawnionych nieletnich po spożyciu alkoholu (o ponad 33% wzrostu w roku 2004 w stosunku do roku poprzedniego). Skutkuje to zwiększeniem udziału nietrzeźwych sprawców czynów karalnych wśród ogółu nieletnich sprawców.

Analiza danych statystycznych dotyczących przestępczości narkotykowej w 2004 r. wskazuje, że w zakresie czynów objętych *ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii* odnotowano 10 900 czynów nieletnich (w 2003 r. – 7776, w 2002 r. – 7358). Stwierdzono wyraźny wzrost liczby (o 9,3 % w stosunku do roku poprzedniego) nieletnich, którym udowodniono popełnienie czynów karalnych. Popełnili oni o 10,0 % więcej czynów karalnych niż przed rokiem. Tendencja wzrostowa wystąpiła również wśród nieletnich sprawców, którzy nie ukończyli 13 roku życia.

W projekcie proponuje się wprowadzenie odpowiedzialności osób, które swoim nieodpowiedzialnym zachowaniem, łamiąc ustanowione przez prawo zakazy, przyczynią się w ten sposób do szkody wyrządzonej przez małoletniego. Chodzi o odpowiedzialność osób, które sprzedały lub podały małoletniemu alkohol albo udostępniły mu inne środki odurzające. Odpowiednie zakazy w tym względzie statuuje odpowiednio art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.) oraz art. 58 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).

Za wprowadzeniem tych rozwiązań przemawiają względy słuszności. Osoby świadomie łamiące ustawowe zakazy, zwykle w celu uzyskania dla siebie zarobku, powinny być – oprócz innych zagrożeń – pociągnięte również do odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez małoletniego pozostającego pod wpływem takich środków. Odpowiedzialność z tego tytułu wyłączałaby okoliczność, że szkoda nastąpiłaby także w przypadku niepodania (nieudostępnienia) alkoholu lub środków odurzających, przy czym ciężar jej udowodnienia będzie spoczywał na sprzedawcy, podającym lub w inny sposób udostępniającym te środki. Jednocześnie, odpowiedzialność tych osób nie wyłącza odpowiedzialności samego małoletniego i osób obowiązanych do wykonywania pieczy nad nim.

Proponowane zmiany mają na celu przeciwdziałanie coraz częstszemu przypadkowi agresji nastolatków, które należy niwelować za pomocą różnorodnych środków oddziaływania.

21) do art. 3 (zmiany w ustawie - Karta Nauczyciela)

W związku z występującymi w szkołach zjawiskami agresji i innymi zjawiskami patologicznymi, jednym z priorytetowych zadań jest stworzenie warunków przeciwdziałającym tym zjawiskom. Projektowana nowelizacja ma na celu poprawę bezpieczeństwa uczniów oraz nauczycieli w czasie zajęć organizowanych przez szkołę, m.in. poprzez zwiększenie odpowiedzialności dyrektorów szkół oraz nauczycieli za zapewnienie bezpieczeństwa uczniom.

Szczegółowe rozwiązania zawarte w projekcie przewidują:

1) rozszerzenie zadań nauczycieli o zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę (nowe brzmienie art. 6 ustawy – Karta Nauczyciela) oraz zadań dyrektora szkoły o zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę (art. 7 ust. 2 pkt 6 ustawy – Karta Nauczyciela i art. 39 ust. 1 pkt 5a ustawy o systemie oświaty);

2) wprowadzenie obowiązku występowania przez dyrektora szkoły, przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem, do Krajowego Rejestru Karnego w celu potwierdzenia faktu niekaralności nauczyciela za przestępstwo popełnione umyślnie (art. 10 ust. 8a ustawy – Karta Nauczyciela);

W świetle art. 10 ust. 8 ustawy – Karta Nauczyciela nie można nawiązać stosunku pracy z nauczycielem, który nie spełnia w szczególności warunku określonego w art. 10 ust. 5 pkt 4, tj. z nauczycielem, który był karany za przestępstwo popełnione umyślnie. Obowiązujące przepisy ustawy – Karta Nauczyciela nie określają jednak, w jaki sposób należy udokumentować spełnianie

powyższego warunku. Pomimo, iż przepisy art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. Nr 50, poz. 580, z późn. zm.) przyznają pracodawcom prawo do uzyskania informacji o osobach, których dane osobowe zgromadzone zostały w Rejestrze w zakresie niezbędnym dla zatrudnienia pracownika, co do którego z przepisów ustawy wynika wymóg niekaralności, to w praktyce część dyrektorów szkół nie korzysta z tego uprawnienia, poprzestając na przyjęciu od zatrudnianego nauczyciela oświadczenia o niekaralności. Z uwagi na dobro uczniów nie jest jednak wystarczające potwierdzanie faktu niekaralności jedynie oświadczeniem nauczyciela. Dyrektor szkoły nie zasięgając w Krajowym Rejestrze Karnym informacji o osobie, której opiece powierza dzieci, nie jest bowiem w stanie wykluczyć możliwości, iż do pracy z dziećmi zgłosi się osoba skazana za przestępstwo popełnione umyślnie, np. osoba skazana w przeszłości za pedofilię lub przemoc wobec dzieci. Proponowana zmiana, wprowadzająca obowiązek występowania przez dyrektora szkoły do Krajowego Rejestru Karnego w celu potwierdzenia faktu niekaralności nauczyciela za przestępstwo popełnione umyślnie, będzie stanowić skuteczną barierę uniemożliwiającą osobom skazanym za przestępstwa, w tym za przestępstwa, w których pokrzywdzonym było dziecko, dostęp do pracy w zawodzie nauczyciela.

3) doprecyzowanie upoważnień dla organów prowadzących szkoły oraz dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do ustalenia kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli, poprzez uwzględnienie wśród tych kryteriów osiągnięć nauczycieli w zakresie realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę (art. 49 ust. 2 i 3 ustawy – Karta Nauczyciela). Zgodnie z nowym brzmieniem minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi w drodze rozporządzenia tryb i kryteria przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w tym osiągnięcia w zakresie realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę. Planowane zmiany będą ponadto dotyczyć sposobu zgłaszania kandydatów do nagrody kuratora oświaty i organu sprawującego nadzór pedagogiczny. Jednocześnie, w celu wzmocnienia roli i wpływu rodziców na proces kształcenia i wychowania dzieci, a także na wzmocnienie opiekuńczo-wychowawczej funkcji szkoły i relacje pomiędzy nauczycielami i dziećmi planuje się wprowadzenie możliwości zgłaszania kandydatów do nagród przez radę rodziców;

4) rozszerzenie odpowiedzialności dyscyplinarnej na wszystkich nauczycieli zatrudnionych w szkole (art. 75 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela).

Zgodnie z aktualną treścią przepisu art. 75 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela odpowiedzialności dyscyplinarnej podlegają jedynie nauczyciele mianowani i dyplomowani. Z uwagi na skalę negatywnych zjawisk zachodzących w szkołach oraz konieczność poprawy bezpieczeństwa uczniów, niezbędne jest, aby za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkowi, określonym w art. 6 ustawy – Karta Nauczyciela, odpowiadali wszyscy nauczyciele, a nie tylko nauczyciele mianowani i dyplomowani. W świetle obowiązujących przepisów nauczyciele stażyści oraz nauczyciele kontraktowi nie podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej, a więc nie można orzec w stosunku do nich m.in. zakazu przyjmowania do pracy w zawodzie nauczycielskim przez pewien okres ani też wydalicia takiego nauczyciela z zawodu. Nauczyciel stażysta lub kontraktowy, z którym zostanie rozwiązany stosunek pracy z uwagi na popełnienie przewinienia, które uniemożliwia dalszą pracę w szkole, może

więc następnie podjąć pracę w innej szkole. Proponowana zmiana ma na celu wyeliminowanie takich zjawisk.

Jednocześnie proponuje się doprecyzowanie niektórych przepisów Rozdziału 10 ustawy – Karta Nauczyciela.

W art. 76 ust. 5 ustawy dookreślono, iż do akt osobowych nauczyciela włącza się prawomocny odpis orzeczenia wraz z uzasadnieniem. W obowiązującym dotychczas przepisie mowa jest jedynie o odpisie orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

W art. 81 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela określono, po upływie jakiego okresu ulega zatarciu kara dyscyplinarna określona w art. 76 ust. 1 pkt 3a ustawy, tj. kara zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie 3 lat od ukarania. Obecnie z powyższego przepisu wynika bowiem, iż kara określona w art. 76 ust. 1 pkt 3a ustawy – Karta Nauczyciela nigdy nie podlega zatarciu. Jednocześnie określono sposób liczenia terminu, po upływie którego kary dyscyplinarne podlegają zatarciu, w przypadku, gdy przed zatarciem kary dyscyplinarnej nauczyciel będzie ponownie ukarany dyscyplinarnie (art. 81 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela).

Proponuje się również zmianę przepisu art. 83 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela polegającą na tym, że wyrazy „postępowanie wyjaśniające” zastępuje się wyrazami „postępowanie dyscyplinarne lub postępowanie karne”.

Projektowana regulacja zawiera również zmianę upoważnienia zawartego w art. 85 ustawy – Karta Nauczyciela, do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu prowadzenia postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego. Zmiana ta ma na celu dostosowanie brzmienia powyższego upoważnienia do wymogów wynikających z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP poprzez dodanie wytycznych dotyczących treści aktu wykonawczego.

22) do art. 4 (zmiana ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich)

Zmiany w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich są związane przede wszystkim z projektowanym utworzeniem w systemie oświaty nowego rodzaju placówki – ośrodków wsparcia wychowawczego, przeznaczonych dla uczniów gimnazjum, którzy sprawiają szczególne trudności wychowawcze oraz wymagają pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także wzmożonego nadzoru wychowawczego. Projektowany tryb umieszczania ucznia w ośrodku wsparcia wychowawczego ma być dwojaki:

- w przypadku, gdy rodzice ucznia wyrażają na to zgodę, uczeń byłby kierowany do ośrodka wsparcia wychowawczego przez dyrektora gimnazjum na podstawie uchwały rady pedagogicznej i po uzyskaniu orzeczenia zespołu orzekającego w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej,

- w przypadku braku zgody rodziców ucznia, o jego umieszczeniu w ośrodku wsparcia wychowawczego orzekałby sąd rodzinny na wniosek dyrektora gimnazjum. Postępowanie przed sądem w sprawie umieszczenia ucznia w ośrodku wsparcia wychowawczego byłoby prowadzone z zastosowaniem przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich dotyczących orzekania o zastosowaniu środka wychowawczego i wykonaniu tego środka. W postępowaniu tym stroną byłby także dyrektor gimnazjum, który wystąpił z wnioskiem o umieszczenie ucznia w ośrodku wsparcia wychowawczego.

W celu zapewnienia sprawnego i efektywnego przebiegu postępowania proponuje się wprowadzenie przepisu obligującego sąd do podjęcia rozstrzygnięcia w sprawie wymienionego wniosku dyrektora gimnazjum nie później niż w ciągu 14 dni od wpłynięcia wniosku.

Zmiany w rozdziale 4 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich są związane z wykonywaniem orzeczenia sądu o umieszczeniu nieletniego ucznia gimnazjum w ośrodku wsparcia wychowawczego i dotyczą określenia przypadków w jakich byłoby możliwe zastosowanie wobec wychowanka ośrodka wsparcia wychowawczego środków przymusu bezpośredniego.

Zmiana przewidziana w pkt 8 art. 4 projektu polega na wykreśleniu z przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich określających rodzaje placówek systemu oświaty, w których małoletni może zostać umieszczony przez sąd, placówki o nazwie „ośrodek szkolno-wychowawczy”. Przede wszystkim trzeba wskazać, że placówka o takiej nazwie nie występuje aktualnie w systemie oświaty. Ponadto istniejące w tym systemie specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i specjalne ośrodki wychowawcze są placówkami przeznaczonymi dla dzieci niepełnosprawnych (ośrodek szkolno-wychowawczy również dla dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym), w których nie powinni być umieszczani nieletni wykazujący przejawy demoralizacji, lub którzy dopuścili się czynu karalnego.

Dodanie nowego art. 40a w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich jest związane z projektowanym wprowadzeniem w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym przepisu umożliwiającego wprowadzenie przez radę gminy zakazu przebywania w miejscach publicznych w porze nocnej osób nieletnich bez opieki osoby dorosłej (*vide* art. 5 niniejszego projektu). Na podstawie tego przepisu, nieletni naruszający taki zakaz mógłby zostać zatrzymany przez Policję i do czasu przekazania rodzicom lub opiekunom umieszczony w policyjnej izbie dziecka.

23) do art. 5 (zmiana ustawy o samorządzie gminnym)

Celem zmiany projektowanej w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym jest stworzenie podstawy prawnej dla podejmowania przez rady gmin uchwał wprowadzających na obszarze gminy lub jej części zakazu przebywania w miejscach publicznych w porze nocnej osób nieletnich bez opieki osoby dorosłej.

Potrzeba wprowadzenia takiego rozwiązania wynika z faktu, że wśród dzieci i młodzieży wzrasta liczba zjawisk patologicznych: zwiększa się liczba zagrożonych uzależnieniami, uczestniczących w grupach psychomanipulacyjnych, popełniających czyny karalne, nasila się agresja i przemoc. Obserwuje się także niewydolność wychowawczą rodziców, którą znacząco nasilają czynniki zewnętrzne, związane z koniecznością funkcjonowania w warunkach transformacji, konkurencyjnego rynku pracy i wysokiego bezrobocia.

W celu zahamowania wzrostu przestępczości nieletnich, eliminowania zjawisk i tendencji związanych z przestępczością i demoralizacją nieletnich oraz w celu wspomaganie rodzin i szkoły w zapewnieniu prawidłowych warunków wychowania i opieki dzieciom i młodzieży konieczne jest niezwłoczne podjęcie radykalnych wielopłaszczyznowych działań.

Jednym z takich elementarnych działań profilaktycznych, mogących niezwłocznie przynieść pożądane skutki, jest wprowadzenie ograniczeń w przebywaniu dzieci i młodzieży w porze nocnej w miejscach publicznych bez opieki dorosłych. W przeszłości, w niektórych województwach były już podejmowane próby

wprowadzenia takich rozwiązań, jednak nie zostały one wdrożone ze względu na brak wyraźnej podstawy prawnej.

W art. 5 przedmiotowego projektu proponuje się wprowadzenie w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) upoważnienia dla rad gmin do wprowadzenia, w drodze aktu prawa miejscowego, przepisów ustanawiających zakaz przebywania w miejscach publicznych w porze nocnej osób nieletnich bez opieki osoby dorosłej.

Proponuje się, aby kompetencję do decydowania o wprowadzeniu na określonym obszarze wspomnianego zakazu przyznać radzie gminy ze względu na to, iż sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli należą do zadań własnych gminy, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.), do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m. in. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej i profilaktyki oraz rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a także tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej w przedszkolach oraz szkołach, o których mowa w art. 5 ust. 5, jest zadaniem oświatowym gmin.

24) do art. 6 (zmiana ustawy – Kodeks karny)

Proponowana nowelizacja kodeksu karnego ma na celu wprowadzenie do systemu prawnego nowego rodzaju przestępstwa polegającego na udostępnianiu osobom małoletnim programów komputerowych lub gier wideo zawierających sceny szczególnie brutalne lub obsceniczne.

U źródeł tej propozycji leży przekonanie o zdecydowanie negatywnym wpływie takich treści na kształtującą się osobowość młodego człowieka. Jest wiadomym, że dzieci i młodzież wykazują skłonności do wykorzystywania w realnym życiu wzorców zachowań i postaw, z którymi zetknęli się w środkach masowego komunikowania. Innymi słowy, występuje u nich silna tendencja do naśladowania. Jednocześnie mogą mieć oni jeszcze trudności w rozróżnianiu dobra i zła, a zwłaszcza w uświadamianiu sobie znaczenia i wszystkich konsekwencji swoich czynów. Istnieje zatem obawa, że mając możliwość oglądania scen brutalnych lub obscenicznych, małoletni będą próbowali wzorować się na nich w realnych sytuacjach.

Podkreślić również należy, że współczesne nośniki rozrywki adresowane do małoletnich, takie jak gry komputerowe i gry wideo, zawierają zwykle bardzo atrakcyjną formę przekazu, która ma wzbudzić zainteresowanie i zachęcić do sięgnięcia po dany produkt. Coraz częściej też reklama tego typu i podobnych produktów jest kierowana bezpośrednio do małoletnich. Dla specjalistów z branży reklamowej walor tej grupy odbiorców polega na silniejszej u nich motywacji posiadania rzeczy, którą mają inni, a także większej ich podatności na kierowanie się tzw. modą, która dotyczy również obszaru szeroko rozumianego przemysłu medialno-komputerowego.

Wszystkie te okoliczności powodują, że należałoby wprowadzić pewne środki ochrony małoletnich przed szkodliwymi treściami prezentowanymi w produktach

szczególnie dla nich atrakcyjnych. Niniejsza zmiana stanowi propozycję regulacji w tym obszarze.

Według propozycji, karalne będzie udostępnianie małoletniemu programu komputerowego lub gry wideo, zawierających szkodliwe dla jego rozwoju treści prezentujące przemoc w postaci celowego i nieuzasadnionego zadawania cierpienia ludziom lub zwierzętom, albo zawierające pornografię.

Przedłożony projekt nowelizacji kodeksu karnego proponuje łagodniejszą odpowiedzialność „zwykłego” udostępnienia małoletnim nośników z treściami szkodliwymi, oraz surowsze zagrożenie przewidziane w przypadku popełnienia tego czynu z chęci zysku.

Stosowne przepisy zamieszczono w rozdziale XXVI Kodeksu karnego „Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece”.

25) do art. 7 (zmiana ustawy o strażach gminnych)

Projektowana zmiana ma na celu przeciwdziałanie tzw. wagarom. Samowolne opuszczanie zajęć szkolnych, oprócz tego że nierzadko stanowi wstęp do wypadania z systemu edukacji, sprzyja również demoralizacji młodzieży, a w dalszej konsekwencji może prowadzić do poważniejszych następstw, w tym konfliktów z prawem. Należy zatem podjąć działania, które będą miały na celu wyeliminowanie tego typu praktyk, bo uzyskanie pozytywnych osiągnięć w tym względzie odsunie jednocześnie lub zminimalizuje ryzyko poważniejszych problemów z wagarującą młodzieżą w przyszłości.

W ramach przeciwdziałania temu zjawisku projekt proponuje wprowadzenie obowiązku reakcji odpowiednich służb w sytuacji zauważenia młodzieży przebywającej w godzinach zajęć lekcyjnych w miejscach publicznych. W tym celu projekt uzupełnia dotychczasowe zadania straży gminnych o obowiązek informowania dyrektorów szkół o uczniach uchylających się od uczestnictwa w zajęciach lekcyjnych.

Projektodawcy wychodzą z założenia, że na gruncie dotychczasowych przepisów o strażach gminnych mogą powstawać wątpliwości, co do dopuszczalności podejmowania przez strażników gminnych tego rodzaju działań w sytuacji, gdy młodzież zachowuje się spokojnie i nie narusza porządku publicznego. Jednocześnie, niniejsza nowelizacja wydaje się celowa z uwagi na związaną z realizowaniem wskazanych zadań ingerencję w sferę prawnie chronionych wolności i praw, co wymaga istnienia niebudzącej wątpliwości podstawy prawnej do ich wykonywania

Projektodawcy jednocześnie uznają, że samo wagarowanie jest już zjawiskiem negatywnym z punktu widzenia systemu oświaty i procesu kształtowania osobowości ucznia i jako takie powinno się spotykać ze zdecydowaną reakcją władz oświatowych, wspomaganych – tam gdzie to jest możliwe - przez inne służby państwowe, w szczególności służby porządkowe. Jakkolwiek, bowiem same wagary nie muszą być zawsze połączone z łamaniem prawa, zawsze kształtują negatywne wzorce zachowań.

Z opisanych względów zdecydowano o wpisaniu do zadań straży gminnych odpowiedniej kompetencji, która ułatwi skuteczniejszą walkę z wagarami. Nowododawana kompetencja straży gminnych wpisuje się jednocześnie w ukształtowaną już rolę i funkcję tej formacji, powołanej do ochrony porządku publicznego.

Projekt ustawy ogranicza jednocześnie obowiązki straży gminnych do powiadamiania jedynie dyrektorów szkół, pozostawiając tym samym tym ostatnim dalszą inicjatywę, co do sposobu reakcji w sprawie wagarów. Reakcja ta powinna być podjęta po powiadomieniu i w porozumieniu z rodzicami dziecka.

W związku z potrzebą przygotowania się straży gminnych do realizowania tego zadania, w szczególności nawiązania kontaktu ze szkołami działającymi w rejonie objętym właściwością straży w celu wypracowania odpowiednich mechanizmów wzajemnego kontaktowania się i komunikowania oraz współpracy, w projekcie ustawy zaproponowano dłuższy nieco okres *vacatio legis* (tj. 1 miesiąc).

Przedmiot niniejszej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty na które oddziałuje projekt ustawy

Projektowana regulacja będzie miała wpływ na uczniów, nauczycieli, dyrektorów szkół, przedszkoli, placówek oświatowych, a także Centralną Komisję Egzaminacyjną, rodziców, organy prowadzące szkoły, dzieci polskich pracowników migrujących, przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą związaną z rozpowszechnianiem gier i programów komputerowych, sądy, straże gminne.

2. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy przesłany został do konsultacji do 85 organizacji społecznych. Projekt otrzymali:

1. Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”;
2. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
3. Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
4. Krajowa Sekcja Oświaty NSZZ „Solidarność”;
5. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa;
6. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”;
7. Sekcja Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”;
8. Krajowa Sekcja Edukacji Narodowej KNSZZ „Solidarność 80” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego;
9. Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
10. Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
11. Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
12. Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
13. Polska Rada Ekumeniczna;
14. Komisja Krajowa Federacji Regionów i Komisji Zakładowych „Solidarność 80”;
15. Wolny Związek Zawodowy „Solidarność-Oświata”;
16. Konfederacja Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce;
17. Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
18. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;

19. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
20. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”;
21. Konfederacja Pracodawców Polskich;
22. Stowarzyszenie Oświatowców Polskich;
23. Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
24. Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół;
25. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych;
26. Związek Rzemiosła Polskiego;
27. Zarząd Główny Związku Rzemiosł Polskich;
28. Business Centre Club - Związek Pracodawców;
29. Konfederacja Stowarzyszeń Nauczycielskich;
30. Polski Związek Logopedów - Zarząd Główny;
31. Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
32. Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
33. Zarząd Główny Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
34. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej;
35. Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców;
36. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
37. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego;
38. Rada Pomocy Społecznej;
39. Rada Działalności Pożytku Publicznego.
40. Forum Związków Zawodowych;
41. Rada Szkół Katolickich;
42. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Resocjalizacji;
43. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Niepublicznych Szkół Muzycznych I i II stopnia;
44. Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem;
45. Krajowa Izba Edukacji;
46. Krajowa Rada Rzeczników Konsumentów;
47. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym;
48. Rzecznik Praw Dziecka;
49. Rzecznik Praw Obywatelskich;
50. Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół;
51. Związek Miast Polskich;
52. Związek Powiatów Polskich;
53. Związek Gmin Wiejskich RP;
54. Unia Metropolii Polskich;
55. Unia Miasteczek Polskich;
56. Związek Województw RP;
57. Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych;
58. Zarząd Krajowy Związku Zawodowego „Budowlani”;
59. Federacja Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia;
60. Stowarzyszenie Elektryków Polskich – Zarząd Główny;
61. Stowarzyszenie Techniczne Odlewników Polskich;
62. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich;
63. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego;
64. Polska Izba Turystyki;
65. Polskie Zrzeszenie Hoteli;
66. Polska Izba Hotelarstwa;

67. Polskie Stowarzyszenie Hotelarstwa i Turystyki;
68. Polska Izba Turystyki Młodzieżowej;
69. Izba Gospodarcza Polskiego Zrzeszenie Hoteli;
70. Komenda Główna Ochotniczych Hufców Pracy;
71. Komenda Główna Związku Harcerstwa Polskiego;
72. Rada Naczelna Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej;
73. Krajowa Izba Gospodarcza;
74. Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa;
75. Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa;
76. Izba Gospodarcza Gazownictwa;
77. Instytut Spraw Publicznych;
78. Główny Urząd Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa;
79. Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
80. Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
81. Rada Główna szkolnictwa Wyższego;
82. Polonijna Centrum Nauczycielski;
83. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”;
84. Fundacja Semper Polonia;
85. Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie;

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu państwa i sektora publicznego

Utworzenie ośrodków wsparcia wychowawczego - OWW

Utworzenie w systemie oświaty nowej placówki pod nazwą ośrodek wsparcia wychowawczego spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa oraz budżetów samorządów województw, związane z założeniem i funkcjonowaniem ośrodków.

Planowane jest utworzenie przez samorząd województwa w terminie do 30 kwietnia 2008 roku co najmniej jednego Ośrodka Wsparcia Wychowawczego w każdym województwie.

W latach 2008-2010 środki przeznaczone na dofinansowanie prowadzenia OWW zabezpieczone zostaną w rezerwach celowych budżetu państwa.

Od 2011 r., gdy osiągnięty zostanie pełny cykl kształcenia, możliwe będzie zwiększenie kwoty części oświatowej subwencji ogólnej o środki na bieżące funkcjonowanie OWW. Umożliwi to finansowanie OWW poprzez jednolity system części oświatowej subwencji ogólnej.

W roku 2008 w okresie 9 miesięcy (od kwietnia do grudnia) koszt funkcjonowania jednego ośrodka (100 wychowanków) szacuje się w wysokości ok. 4 154 tys. zł.

Łączne koszty funkcjonowania 16 publicznych OWW (1 600 wychowanków) w okresie 9 miesięcy roku 2008 szacuje się w wysokości około 66 464 tys. zł (16 x 4 154 tys. zł). Ponieważ jednak projekt dopuszcza możliwość powstawania niepublicznych OWW, kwota ta może wzrosnąć w 2008 r. do 78 926 tys. zł, przy założeniu, że powstaną jeszcze trzy niepubliczne OWW.

Szacunkowy roczny koszt utrzymania jednego OWW dla 100 wychowanków wynosi około 5 539 tys. zł.

Koszt utrzymania 16 publicznych OWW w latach 2009-2010 wynosić będzie około 88 619 tys. zł. rocznie. Biorąc pod uwagę fakt, istnienia i powstawania nowych niepublicznych OWW, szacuje się, że kwota ta w roku 2009 wzrośnie do 121 852 tys.

zł – przy założeniu, że powstaną kolejne 3 niepubliczne OWW. W roku 2010 kwota ta wzrośnie do 138 468 tys. zł. Kwota ta umożliwi funkcjonowanie 25 OWW, zarówno publicznych, jak i niepublicznych. Środki w tej wysokości powinny być zapewnione w rezerwie celowej w budżecie państwa odpowiednio na 2009 i 2010 rok.

Planuje się, że wysokość dofinansowania samorządów województw na powyższe zadania wynosić będzie 99%. Pozostała kwota wydatków zostanie sfinansowana z dochodów własnych samorządów województw.

Kalkulacja powyższa nie uwzględnia środków niezbędnych na dofinansowanie kosztów adaptacji obiektów i ich wyposażenia na potrzeby OWW. Na ten cel powinny być zabezpieczone dodatkowe środki w ramach rezerw celowych budżetu państwa.

Koszty te oszacowano na podstawie informacji uzyskanych od samorządów powiatowych, które w ostatnich latach powoływały młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Szacuje się, że kwota przeznaczona na adaptację jednego obiektu oraz jego wyposażenie, przy założeniu, że będzie w nim funkcjonowało 10 oddziałów, wyniesie około 3 000 tys. zł. Dofinansowanie kosztów adaptacji obiektów i ich wyposażenia będzie możliwe tylko w odniesieniu do placówek prowadzonych przez samorząd wojewódzki. Będzie to jednorazowe wsparcie finansowe dla tych samorządów w wysokości do 50% wydatków poniesionych na adaptację obiektów i ich wyposażenie. W związku z powyższym niezbędne będzie utworzenie na ten cel w 2008 roku dodatkowej rezerwy celowej w wysokości 48 000 tys. zł.

Likwidacja liceów profilowanych

Liceum profilowane jest szkołą, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. Ten typ szkoły jest wybierany przez uczniów planujących uzyskać wiedzę ogólnozawodową i średnie wykształcenie. W takim układzie należy oczekiwać, iż wygaszanie liceów profilowanych sprawi, że absolwenci gimnazjów, którzy zdecydowaliby się na liceum profilowane wybiorą głównie liceum ogólnokształcące (ok. 60%) lub technikum (ok. 30%). Jedynie tylko nieliczne osoby zdecydują się na podjęcie nauki w zasadniczej szkole zawodowej (ok. 10%, przy czym zakłada się, że ok. 6% wybierze trzyletnią zasadniczą szkołę zawodową, zaś ok. 4% wybierze dwuletnią zasadniczą szkołę zawodową).

Przyjęto, iż w roku szkolnym 2008/2009 zainteresowanych nauką w liceum profilowanym będzie 40 000 uczniów. Liczbę tę określono na podstawie liczby uczniów klas pierwszych liceum profilowanego w roku szkolnym 2006/2007. W tabeli poniżej przedstawiono prognozowane liczby uczniów, którzy w miejsce liceum profilowanego wybraliby inny typ szkoły ponadgimnazjalnej oraz prognozowane liczby oddziałów (w każdym oddziale przeciętnie 28 uczniów) utworzonych dodatkowo w roku szkolnym 2008/2009 dla absolwentów gimnazjów, którzy w miejsce liceum profilowanego wybraliby inny typ szkoły ponadgimnazjalnej.

Typ szkoły	Rozkład procentowy populacji absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2008/2009, którzy w miejsce liceum profilowanego	Prognozowana liczba absolwentów gimnazjów w roku szkolnym 2008/2009, którzy w miejsce liceum profilowanego wybraliby inny typ	Prognozowana liczba oddziałów utworzonych dodatkowo w roku szkolnym 2008/2009 dla absolwentów gimnazjów, którzy w miejsce liceum profilowanego
------------	---	---	--

	wybrałoby inny typ szkoły ponadgimnazjalnej	szkoły ponadgimnazjalnej	wybrałoby inny typ szkoły ponadgimnazjalnej
Liceum ogólnokształcące	60%	24 000	857
Technikum	30%	12 000	429
Zasadnicza szkoła zawodowa z tego:	10%	4000	143
dwuletnia	4%	1600	57
trzyletnia	6%	2400	86
RAZEM	100%	40 000	1429

I. Kalkulacja skutków finansowych wygaszania liceów profilowanych z tytułu wyboru przez uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane.

Do przeprowadzenia wyliczeń skutków finansowych przyjęto następujące wskaźniki:
1,6 - liczba nauczycieli przypadająca na oddział,
46 zł - przeciętne wynagrodzenie nauczyciela mianowanego za godzinę zajęć edukacyjnych (wraz z pochodnymi),
4,16 - liczba tygodni w miesiącu.

1) Rok 2008

Miesięczny koszt utrzymania jednego oddziału liceum profilowanego wynosi

$$34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 = 10\,410 \text{ zł}$$

gdzie 34 - to liczba godzin zajęć edukacyjnych tygodniowo w liceum profilowanym.

Gdyby w roku szkolnym 2008/2009 liceum profilowane nie zostało wygaszone uczniowie uczyliby się w 1429 oddziałach. Wobec tego koszt kształcenia uczniów w 1429 oddziałach liceum profilowanego w roku 2008 (4 miesiące) wyniósłby

$$34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 4 \times 1429 = 59\,503 \text{ tys. zł}$$

Prognozując, że w roku szkolnym 2008/2009 około 24 000 uczniów podejmie naukę w liceum ogólnokształcącym w miejsce wygaszanego liceum profilowanego będzie potrzeba utworzenia 857 oddziałów w liceach ogólnokształcących. Miesięczny koszt utrzymania jednego oddziału liceum ogólnokształcącego wynosi

$$32,7 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 = 10\,012 \text{ zł}$$

gdzie 32,7 - to liczba godzin zajęć edukacyjnych tygodniowo w liceum

ogólnokształcącym. Zatem koszt kształcenia uczniów w 857 oddziałach liceum ogólnokształcącego w roku 2008 wyniesie

$$32,7 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 4 \times 857 = 34\,321 \text{ tys. zł}$$

Prognozując, że w roku szkolnym 2008/2009 około 12 000 uczniów podejmie naukę w technikum w miejsce wygaszanego liceum profilowanego będzie potrzeba utworzenia 429 oddziałów w technikumach. Miesięczny koszt utrzymania jednego oddziału technikum wynosi

$$35,5 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 = 10\,869 \text{ zł}$$

gdzie 35,5 - to liczba godzin zajęć edukacyjnych tygodniowo w technikum. Zatem koszt kształcenia uczniów w 429 oddziałach technikum w roku 2008 wyniesie

$$35,5 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 4 \times 429 = 18\,652 \text{ tys. zł}$$

Prognozując, że w roku szkolnym 2008/2009 około 1600 uczniów podejmie naukę w dwuletniej zasadniczej szkole zawodowej w miejsce wygaszanego liceum profilowanego będzie potrzeba utworzenia 57 oddziałów. Miesięczny koszt utrzymania jednego oddziału dwuletniej zasadniczej szkoły zawodowej wynosi $35 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 = 10\,716 \text{ zł}$

gdzie 35 - to liczba godzin zajęć edukacyjnych tygodniowo w dwuletniej zasadniczej szkole zawodowej. Zatem koszt kształcenia uczniów w 57 oddziałach dwuletniej zasadniczej szkoły zawodowej w roku 2008 wyniesie $35 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 4 \times 57 = 2\,443 \text{ tys. zł}$

Prognozując, że w roku szkolnym 2008/2009 około 2400 uczniów podejmie naukę w trzyletniej zasadniczej szkole zawodowej w miejsce wygaszanego liceum profilowanego będzie potrzeba utworzenia 86 oddziałów. Miesięczny koszt utrzymania jednego oddziału trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej wynosi $30,7 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \times 4,16 = 9\,400 \text{ zł}$

gdzie 30,7 - to liczba godzin zajęć edukacyjnych tygodniowo w trzyletniej zasadniczej szkole zawodowej. Zatem koszt kształcenia uczniów w 86 oddziałach trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej w roku 2008 wyniesie $30,7 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \times 4,16 \times 4 \times 86 = 3\,233 \text{ tys. zł}$

Powyższe wyliczenia ujmuje tabela.

Typ szkoły	Prognozowane w 2008 roku (4 miesięczne wrzesień – grudzień) koszty wyboru przez uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)
Liceum ogólnokształcące	34 321
Technikum	18 652
Dwuletnia zasadnicza szkoła zawodowa	2 443
Trzyletnia zasadnicza szkoła zawodowa	3 233
RAZEM	58 649

Prognozowane w 2008 roku koszty wyboru przez uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)	Prognozowane w 2008 roku koszty, które zostałyby poniesione, gdyby funkcjonowało liceum profilowane (w tys. zł)	Skutki finansowe w roku 2008 z tytułu wyboru przez uczniów innego typu szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł) (kolumna 1 minus kolumna 2)
1	2	3
58 649	59 503	- 854

2) Rok 2009

Koszt kształcenia uczniów w 1429 oddziałach liceum profilowanego w roku 2009 (12 miesięcy) wyniósłby

$34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 1429 = 178\,510 \text{ tys. zł}$

Koszt kształcenia uczniów w 857 oddziałach liceum ogólnokształcącego w roku 2009 wyniesie

$32,7 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 857 = 102\,963 \text{ tys. zł}$

Koszt kształcenia uczniów w 429 oddziałach technikum w roku 2009 wyniesie

$35,5 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 429 = 55\,955 \text{ tys. zł}$

Koszt kształcenia uczniów w 57 oddziałach dwuletniej zasadniczej szkoły zawodowej w roku 2009 wyniesie

$35 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 57 = 7\,330 \text{ tys. zł}$

Koszt kształcenia uczniów w 86 oddziałach trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej w roku 2009 wyniesie

$30,7 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 86 = 9\,700 \text{ tys. zł}$

Powyższe wyliczenia przedstawia tabela.

Typ szkoły	Prognozowane w 2009 roku koszty wyboru przez uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)
Liceum ogólnokształcące	102 963
Technikum	55 955
Dwuletnia zasadnicza szkoła zawodowa	7 330
Trzyletnia zasadnicza szkoła zawodowa	9 700
RAZEM	175 948

Prognozowane w 2009 roku koszty wyboru przez uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)	Prognozowane w 2009 roku koszty, które zostałyby poniesione, gdyby funkcjonowało liceum profilowane (w tys. zł)	Skutki finansowe w roku 2009 z tytułu wyboru przez uczniów innego typu szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł) (kolumna 1 minus kolumna 2)
1	2	3
175 948	178 510	- 2 562

3) Rok 2010

Koszt kształcenia uczniów w 1429 oddziałach liceum profilowanego w roku 2010 (12 miesięcy) wyniósłby

$34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 1429 = 178\,510 \text{ tys. zł}$

Koszt kształcenia uczniów w 857 oddziałach liceum ogólnokształcącego w roku 2010 wyniesie

$32,7 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 857 = 102\,963 \text{ tys. zł}$

Koszt kształcenia uczniów w 429 oddziałach technikum w roku 2010 wyniesie

$35,5 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 429 = 55\,955 \text{ tys. zł}$

Koszt kształcenia uczniów w 57 oddziałach dwuletniej zasadniczej szkoły zawodowej w roku 2010 (8 miesięcy - koniec dwuletniego okresu kształcenia w tym typie szkoły) wyniesie

$$35 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 8 \times 57 = 4\,887 \text{ tys. zł}$$

Koszt kształcenia uczniów w 86 oddziałach trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej w roku 2010 wyniesie

$$30,7 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 86 = 9\,700 \text{ tys. zł}$$

Należy jeszcze rozważyć możliwość kontynuowania nauki przez absolwentów dwuletniej zasadniczej szkoły zawodowej. Można przyjąć, iż około 1/3 spośród nich będzie kontynuowała naukę w dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym, 1/3 podejmie naukę w trzyletnim technikum uzupełniającym, zaś 1/3 nie będzie chciała kontynuować nauki. Wobec powyższego w roku 2010 (4 miesiące) powstaną koszty z tytułu kształcenia uczniów w powyższych dwóch typach szkół.

Prognozując, że w roku szkolnym 2010/2011 około 530 uczniów podejmie naukę w dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym będzie potrzeba utworzenia 19 oddziałów. Miesięczny koszt utrzymania jednego oddziału dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego wynosi

$$34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 = 10\,410 \text{ zł}$$

gdzie 34 - to liczba godzin zajęć edukacyjnych tygodniowo w dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym. Zatem koszt kształcenia uczniów w 19 oddziałach dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego w roku 2010 (4 miesiące) wyniesie

$$34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 4 \times 19 = 791 \text{ tys. zł}$$

Prognozując, że w roku szkolnym 2010/2011 około 530 uczniów podejmie naukę w trzyletnim technikum uzupełniającym będzie potrzeba utworzenia 19 oddziałów. Miesięczny koszt utrzymania jednego oddziału trzyletniego technikum uzupełniającego wynosi

$$32 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 = 9\,798 \text{ zł}$$

gdzie 32 - to liczba godzin zajęć edukacyjnych tygodniowo w trzyletnim technikum uzupełniającym. Zatem koszt kształcenia uczniów w 19 oddziałach trzyletniego technikum uzupełniającego w roku 2010 (4 miesiące) wyniesie $32 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 4 \times 19 = 745 \text{ tys. zł}$

Powyższe wyliczenia ujmuje tabela.

Typ szkoły	Prognozowane w 2010 roku koszty wyboru przez uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)
Liceum ogólnokształcące	102 963
Technikum	55 955
Dwuletnia zasadnicza szkoła zawodowa	4 887
Trzyletnia zasadnicza szkoła zawodowa	9 700
Dwuletnie uzupełniające liceum ogólnokształcące	791
Trzyletnie technikum uzupełniające	745
RAZEM	175 041

Prognozowane w 2010 roku koszty wyboru przez uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)	Prognozowane w 2010 roku koszty, które zostałyby poniesione, gdyby funkcjonowało liceum profilowane (w tys. zł)	Skutki finansowe w roku 2010 z tytułu wyboru przez uczniów innego typu szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł) (kolumna 1 minus kolumna 2)
1	2	3
175 041	178 510	- 3 469

4) Rok 2011

Koszt kształcenia uczniów w 1429 oddziałach liceum profilowanego w roku 2011 (8 miesięcy – koniec trzyletniego okresu kształcenia w tym typie szkoły) wyniósłby
 $34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 8 \times 1429 = 119\,007 \text{ tys. zł}$

Koszt kształcenia uczniów w 857 oddziałach liceum ogólnokształcącego w roku 2011 (8 miesięcy - koniec trzyletniego okresu kształcenia w tym typie szkoły) wyniesie
 $32,7 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 8 \times 857 = 68\,642 \text{ tys. zł}$

Koszt kształcenia uczniów w 429 oddziałach technikum w roku 2011 (12 miesięcy) wyniesie
 $35,5 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 429 = 55\,955 \text{ tys. zł}$

Koszt kształcenia uczniów w 86 oddziałach trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej w roku 2011 (8 miesięcy - koniec trzyletniego okresu kształcenia w tym typie szkoły) wyniesie
 $30,7 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 8 \times 86 = 6\,467 \text{ tys. zł}$

Należy jeszcze rozważyć możliwość kontynuowania nauki przez absolwentów trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej. Można przyjąć, iż około 1/3 spośród nich będzie kontynuowała naukę w dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym, 1/3 podejmie naukę w trzyletnim technikum uzupełniającym, zaś 1/3 nie będzie chciała kontynuować nauki. Wobec powyższego w roku 2011 (4 miesiące) powstaną koszty z tytułu kształcenia uczniów w powyższych dwóch typach szkół.

Prognozując, że w roku szkolnym 2011/2012 około 800 uczniów podejmie naukę w dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym będzie potrzeba utworzenia 29 oddziałów. Miesięczny koszt utrzymania jednego oddziału dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego wynosi

$34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 = 10\,410 \text{ zł}$

gdzie 34 - to liczba godzin zajęć edukacyjnych tygodniowo w dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym. Zatem koszt kształcenia uczniów w 29 oddziałach dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego w roku 2011 (4 miesiące) wyniesie

$34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 4 \times 29 = 1\,208 \text{ tys. zł}$

Przy wyliczaniu kosztów kształcenia uczniów w dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym należy jeszcze uwzględnić koszty kształcenia absolwentów

dwuletniej zasadniczej szkoły zawodowej, którzy rozpoczęli naukę w tym typie szkoły w roku szkolnym 2010/2011, a więc koszt kształcenia uczniów w 19 oddziałach dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego w roku 2011 (12 miesiące) $34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 19 = 2\,373 \text{ tys. zł}$.

Wobec powyższego całkowity koszt kształcenia uczniów w dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym w roku 2011 wyniesie $1\,208 \text{ tys. zł} + 2\,373 \text{ tys. zł} = 3\,581 \text{ tys. zł}$

Prognozując, że w roku szkolnym 2010/2011 około 800 uczniów podejmie naukę w trzyletnim technikum uzupełniającym będzie potrzeba utworzenia 29 oddziałów. Miesięczny koszt utrzymania jednego oddziału trzyletniego technikum uzupełniającego wynosi

$32 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 = 9\,798 \text{ zł}$

gdzie 32 - to liczba godzin zajęć edukacyjnych tygodniowo w trzyletnim technikum uzupełniającym. Zatem koszt kształcenia uczniów w 29 oddziałach trzyletniego technikum uzupełniającego w roku 2011 (4 miesiące) wyniesie $32 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 4 \times 29 = 1\,137 \text{ tys. zł}$

Przy wyliczaniu kosztów kształcenia uczniów w trzyletnim technikum uzupełniającym należy jeszcze uwzględnić koszty kształcenia absolwentów dwuletniej zasadniczej szkoły zawodowej, którzy rozpoczęli naukę w tym typie szkoły w roku szkolnym 2010/2011, a więc koszt kształcenia uczniów w 19 oddziałach trzyletniego technikum uzupełniającego w roku 2011 (12 miesiące)

$32 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 19 = 2\,234 \text{ tys. zł}$

Wobec powyższego całkowity koszt kształcenia uczniów w trzyletnim technikum uzupełniającym w roku 2011 wyniesie

$1\,137 \text{ tys. zł} + 2\,234 \text{ tys. zł} = 3\,371 \text{ tys. zł}$

Powyższe wyliczenia przedstawia tabela.

Typ szkoły	Prognozowane w 2011 roku koszty wyboru przez uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)
Liceum ogólnokształcące	68 642
Technikum	55 955
Dwuletnia zasadnicza szkoła zawodowa	0
Trzyletnia zasadnicza szkoła zawodowa	6 467
Dwuletnie uzupełniające liceum ogólnokształcące	3 581
Trzyletnie technikum uzupełniające	3 371
RAZEM	138 016

Prognozowane w 2011 roku koszty wyboru przez uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)	Prognozowane w 2011 roku koszty, które zostałyby poniesione, gdyby funkcjonowało liceum profilowane (w tys. zł)	Skutki finansowe w roku 2011 z tytułu wyboru przez uczniów innego typu szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł) (kolumna 1 minus kolumna 2)
1	2	3

138 016	119 007	19 009
---------	---------	--------

5) Rok 2012

Koszt kształcenia uczniów w 429 oddziałach technikum w roku 2012 (8 miesięcy) wyniesie

$35,5 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 8 \times 429 = 37\,303 \text{ tys. zł}$

Przy wyliczaniu kosztów kształcenia uczniów w dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym należy uwzględnić koszty kształcenia absolwentów dwuletniej zasadniczej szkoły zawodowej, którzy rozpoczęli naukę w tym typie szkoły w roku szkolnym 2010/2011, a więc koszt kształcenia uczniów w 19 oddziałach dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego w roku 2012 (8 miesięcy - koniec trzyletniego okresu kształcenia w tym typie szkoły)

$34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 8 \times 19 = 1\,582 \text{ tys. zł}$

oraz koszt kształcenia uczniów absolwentów trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej, którzy rozpoczęli naukę w tym typie szkoły w roku szkolnym 2011/2012, a więc koszt kształcenia uczniów w 29 oddziałach dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego w roku 2012 (12 miesięcy) wyniesie

$34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 29 = 3\,623 \text{ tys. zł}$

Wobec powyższego całkowity koszt kształcenia uczniów w dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym w roku 2012 wyniesie

$1\,582 \text{ tys. zł} + 3\,623 \text{ tys. zł} = 5\,205 \text{ tys. zł}$

Przy wyliczaniu kosztów kształcenia uczniów w trzyletnim technikum uzupełniającym należy uwzględnić koszty kształcenia absolwentów dwuletniej zasadniczej szkoły zawodowej, którzy rozpoczęli naukę w tym typie szkoły w roku szkolnym 2010/2011, a więc koszt kształcenia uczniów w 19 oddziałach oraz koszty kształcenia absolwentów trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej, którzy rozpoczęli naukę w tym typie szkoły w roku szkolnym 2011/2012, a więc koszt kształcenia uczniów w 29 oddziałach. Wobec powyższego całkowity koszt kształcenia uczniów w 48 oddziałach trzyletniego technikum uzupełniającego w roku 2012 wyniesie

$32 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 48 = 5\,643 \text{ tys. zł}$

Powyższe wyliczenia przedstawia tabela.

Typ szkoły	Prognozowane w 2012 roku koszty wyboru przez uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)
Liceum ogólnokształcące	0
Technikum	37 303
Dwuletnia zasadnicza szkoła zawodowa	0
Trzyletnia zasadnicza szkoła zawodowa	0
Dwuletnie uzupełniające liceum ogólnokształcące	5 205
Trzyletnie technikum uzupełniające	5 643
RAZEM	48 151

Prognozowane w 2012 roku koszty wyboru przez	Prognozowane w 2012 roku koszty, które	Skutki finansowe w roku 2012 z tytułu wyboru przez uczniów
--	--	---

uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)	zostałyby poniesione, gdyby funkcjonowało liceum profilowane (w tys. zł)	innego typu szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł) (kolumna 1 minus kolumna 2)
1	2	3
48 151	0	48 151

6) Rok 2013

Przy wyliczaniu kosztów kształcenia uczniów w dwuletnim uzupełniającym liceum ogólnokształcącym należy uwzględnić jedynie koszty kształcenia absolwentów trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej, którzy rozpoczęli naukę w tym typie szkoły w roku szkolnym 2011/2012, a więc koszt kształcenia uczniów w 29 oddziałach dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego w roku 2012 (8 miesięcy - koniec dwuletniego okresu kształcenia w tym typie szkoły)

$34 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 8 \times 29 = 2\,415 \text{ tys. zł}$

Przy wyliczaniu kosztów kształcenia uczniów w trzyletnim technikum uzupełniającym należy uwzględnić koszty kształcenia absolwentów dwuletniej zasadniczej szkoły zawodowej, którzy rozpoczęli naukę w tym typie szkoły w roku szkolnym 2010/2011, a więc koszt kształcenia uczniów w 19 oddziałach trzyletniego technikum uzupełniającego w roku 2013 (8 miesięcy - koniec trzyletniego okresu kształcenia w tym typie szkoły)

$32 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 8 \times 19 = 1\,489 \text{ tys. zł}$

oraz koszty kształcenia absolwentów trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej, którzy rozpoczęli naukę w tym typie szkoły w roku szkolnym 2011/2012, a więc koszt kształcenia uczniów w 29 oddziałach trzyletniego technikum uzupełniającego w roku 2013 (12 miesięcy) wyniesie

$32 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 12 \times 29 = 3\,410 \text{ tys. zł}$

Wobec powyższego całkowity koszt kształcenia uczniów w trzyletnim technikum uzupełniającym w roku 2013 wyniesie

$1\,489 \text{ tys. zł} + 3\,410 \text{ tys. zł} = 4\,899 \text{ tys. zł}$

Powyższe wyliczenia ujmuje tabela.

Typ szkoły	Prognozowane w 2013 roku koszty wyboru przez uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)
Liceum ogólnokształcące	0
Technikum	0
Dwuletnia zasadnicza szkoła zawodowa	0
Trzyletnia zasadnicza szkoła zawodowa	0
Dwuletnie uzupełniające liceum ogólnokształcące	2 415
Trzyletnie technikum uzupełniające	4 899
RAZEM	7 314

Prognozowane w 2013 roku koszty wyboru przez uczniów innej szkoły	Prognozowane w 2013 roku koszty, które zostałyby poniesione,	Skutki finansowe w roku 2013 z tytułu wyboru przez uczniów innego typu szkoły
---	--	--

ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)	gdyby funkcjonowało liceum profilowane (w tys. zł)	ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł) (kolumna 1 minus kolumna 2)
1	2	3
7 314	0	7 314

7) Rok 2014

Przy wyliczaniu kosztów kształcenia uczniów w trzyletnim technikum uzupełniającym należy uwzględnić jedynie koszty kształcenia absolwentów trzyletniej zasadniczej szkoły zawodowej, którzy rozpoczęli naukę w tym typie szkoły w roku szkolnym 2011/2012, a więc koszt kształcenia uczniów w 29 oddziałach trzyletniego technikum uzupełniającego w roku 2014 (8 miesięcy - koniec trzyletniego okresu kształcenia w tym typie szkoły) wyniesie $32 \text{ godz.} \times 1,6 \times 46 \text{ zł} \times 4,16 \times 8 \times 29 = 2\,273 \text{ tys. zł}$

Prognozowane w 2014 roku koszty wyboru przez uczniów innej szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)	Prognozowane w 2014 roku koszty, które zostałyby poniesione, gdyby funkcjonowało liceum profilowane (w tys. zł)	Skutki finansowe w roku 2014 z tytułu wyboru przez uczniów innego typu szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł) (kolumna 1 minus kolumna 2)
1	2	3
2 273	0	2 273

II. Kalkulacja skutków finansowych wygaszania liceów profilowanych z tytułu likwidacji miejsc pracy dla nauczycieli (odprawy)

Według danych SIO na dzień 31 marca 2007 r., w roku szkolnym 2006/2007, w Polsce funkcjonowało 1 519 liceów profilowanych, w tym samodzielnie 89. W liceach profilowanych było 2 615 pełnozatrudnionych nauczycieli oraz 1 180,51 etatów dla nauczycieli niepełnozatrudnionych. Należy podkreślić, iż nauczyciele uczący w liceum profilowanym posiadają te same kwalifikacje, co nauczyciele zatrudnieni w technikum (kształcenie ogólne i zawodowe) lub liceum ogólnokształcącym (kształcenie ogólne).

Z chwilą likwidacji liceów profilowanych sumaryczna liczba uczniów kształcących się w różnego typu szkołach ponadgimnazjalnych nie zmieni się, natomiast wzrośnie liczba uczniów w technikum, zasadniczych szkołach zawodowych i liceach ogólnokształcących, a tym samym wzrośnie liczba etatów dla nauczycieli właśnie w tego typu szkołach. Ponadto duża grupa nauczycieli, w tym nauczycieli zatrudnionych w liceach profilowanych, w najbliższym roku skorzysta z możliwości przejścia na emeryturę, wobec czego część nauczycieli uczących w wygaszanych liceach profilowanych będzie mogła ewentualnie znaleźć zatrudnienie w liceach ogólnokształcących, w technikum i w zasadniczych szkołach zawodowych jako w pełni wykwalifikowana kadra.

Niemniej jednak należy rozważyć szacunkowe koszty wypłat odpraw dla nauczycieli z tytułu likwidacji liceów profilowanych, którzy nie znajdą zatrudnienia w innego typu szkole ponadgimnazjalnej.

Do przeprowadzenia wyliczeń skutków finansowych przyjmujemy następujące wskaźniki:

2 615 – liczba etatów (liczba pełnozatrudnionych nauczycieli),

1 829 zł X 119,91% – kwota wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela mianowanego wraz z pochodnymi od wynagrodzeń,

6 miesięcy – wymiar odpraw dla nauczycieli zatrudnionych na podstawie mianowania z tytułu likwidacji szkoły.

Zatem szacunkowe koszty wypłat odpraw z tytułu likwidacji liceum profilowanego wyniosą

$$2\ 615 \times 1\ 829 \text{ zł} \times 119,91\% \times 6 = 34\ 410 \text{ tys. zł}$$

Jednakże szacuje się, że w każdym kolejnym roku wygaszania liceów profilowanych tylko około 1/3 liczby pełnozatrudnionych nauczycieli będzie uprawniona do otrzymania odpraw z tytułu likwidacji miejsca pracy. Wobec czego skutki finansowe rozłożą się na trzy lata i w każdym kolejnym roku wyniosą około 11 470 tys. zł.

Wejście w życie projektowanej ustawy spowoduje skutki finansowe rozłożone w latach 2008 – 2014 w wysokości przedstawionej w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Skutki finansowe z tytułu wyboru przez uczniów innego typu szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane (w tys. zł)	Skutki finansowe z tytułu likwidacji miejsc pracy dla nauczycieli (odprawy) (w tys. zł)	Skutki finansowe łącznie (w tys. zł) (kolumna 2 plus kolumna 3)
Lata			
1	2	3	4
2008 r.	- 854	11 470	10 616
2009 r.	- 2 562	11 470	8 908
2010 r.	- 3 469	11 470	8 001
2011 r.	19 009	0	19 009
2012 r.	48 151	0	48 151
2013 r.	7 314	0	7 314
2014 r.	2 273	0	2 273
RAZEM	69 862	34 410	104 272

Wyliczone powyżej środki na wypłaty odpraw dla zwolnionych nauczycieli liceów profilowanych w wysokości 34 410 tys. zł w latach 2008 - 2011 powinny być

zabezpieczone w rezerwie celowej. Umożliwiłoby to przekazanie środków finansowych do jednostek samorządu terytorialnego w formie dotacji celowej. Natomiast począwszy od roku 2011 skutki finansowe z tytułu wdrożenia zmian w ustawie, wynikające z wyboru przez uczniów innego typu szkoły ponadgimnazjalnej niż liceum profilowane, powinny zostać uwzględnione przy kalkulacji łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej.

Inspirowanie i prowadzenie badań naukowych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną

W latach 2007-2013 planuje się realizację projektów badawczych służących jakościowemu rozwojowi systemu egzaminów zewnętrznych oraz gromadzeniu informacji o przyczynach różnicowania wyników egzaminów. Badania te będą inspirowane i prowadzone przez CKE. Przeznaczone na to będą głównie środki unijne w ramach programu operacyjnego Kapitał Ludzki, priorytet III, działanie 3.2. Orientacyjnie, planuje się wykorzystanie - w ramach tego programu - 10 000 tys. złotych rocznie.

Wspomaganie nauczania języka polskiego wśród dzieci pracowników migrujących

Biorąc za podstawę ponoszone w chwili obecnej koszty na wspomaganie nauczania języka polskiego, historii i geografii Polski wśród Polonii i Polaków oraz zakres świadczeń przysługujących nauczycielom polskim skierowanym w tym celu do pracy na Wschodzie skutki te wyniosą dodatkowo łącznie 7 400 tys. zł, z tego:

- zakup podręczników i pomocy dydaktycznych 1 000 tys. zł
- kierowanie nauczycieli i nauczycieli-konsultantów 5 000 tys. zł
- doskonalenie nauczycieli 1 400 tys. zł

O wyżej wymienione środki, począwszy od roku 2008, powinien być zwiększony plan wydatków w części 30 budżetu państwa „Oświata i wychowanie”.

Dotowanie zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Proponowana zmiana nie wywoła skutków finansowych, bowiem środki na wczesne wspomaganie rozwoju dziecka zostały uwzględnione w subwencji oświatowej dla jednostek samorządu terytorialnego już od roku 2005.

Zmiany w systemie pomocy materialnej dla uczniów – stypendium Prezesa Rady Ministrów

W roku szkolnym 2006/2007 liczba stypendystów Prezesa Rady Ministrów wynosiła nieco ponad 4200 (na ogólną liczbę szkół ok. 6500). Szacuje się, że zmiana dotycząca zasad przyznawania tego stypendium spowoduje wzrost liczby stypendystów maksymalnie o ok. 50% - 60%, tj. o ok. 2300 stypendystów.

Roczne dodatkowe skutki finansowe wyniosą więc:

2300 x 258 zł (miesięczna kwota stypendium) x 10 miesięcy (okres wypłacania stypendium) = ok. 6 000 tys. zł.

Stypendia Prezesa Rady Ministrów są finansowane z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na ten cel.

Ponadto wzrośnie koszt wydrukowania dyplomów dla stypendystów Prezesa Rady Ministrów o ok. 15 tys. zł. Koszty związane z drukiem ww. dyplomów pokrywane są z budżetu Ministerstwa Edukacji Narodowej (cz. 30, dz. 854, rozdz. 85415).

Zmiany w ustawie - Karta Nauczyciela

Wejście w życie projektowanej regulacji spowoduje dodatkowe skutki finansowe dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Wprowadzenie obowiązku występowania przez dyrektora szkoły, przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem, do Krajowego Rejestru Karnego w celu potwierdzenia faktu niekaralności nauczyciela za przestępstwo popełnione umyślnie, wiąże się bowiem z koniecznością uiszczania przez pracodawców opłat. Zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie określenia wysokości opłaty za wydanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego (Dz. U. Nr 151, poz. 1468) wysokość opłaty za wydanie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego wynosi 50 złotych. Według danych zawartych w sprawozdaniu EN-3 o stanie zatrudnienia w dniu 10 września 2006 r., w roku szkolnym 2006/2007 było zatrudnionych 34597 nauczycieli stażystów w przeliczeniu na pełne etaty. Ze sprawozdania EN-3 wynika, iż 42985 nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty zadeklarowało rozwiązanie stosunku pracy w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego lub uzyskaniem uprawnień do wcześniejszej emerytury w okresie od dnia 11 września 2006 r. do dnia 31 grudnia 2007 r. Niewątpliwie nie wszyscy deklarujący – zwłaszcza wobec przygotowywanych w przepisach dotyczących emerytur nauczycielskich zmian - z tego uprawnienia skorzystają. Biorąc jednak pod uwagę, iż następują odejścia także z innych przyczyn, do celów szacowania kosztów przyjęto, iż w bieżącym roku maksymalna możliwa liczba nowo zatrudnionych nauczycieli wyniesie ok. 60 tys. Skutek finansowy wynikający z poniesienia opłat za wydanie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego może zatem wynieść ok. 3 mln zł. Należy jednak sądzić, iż z uwagi na przygotowywane zmiany dotyczące uprawnień nauczycieli do przejścia na wcześniejszą emeryturę na mocy przepisów ustawy – Karta Nauczyciela liczba nauczycieli, którzy rozwiążą bądź rozwiążą stosunek pracy będzie mniejsza. Dla porównania w latach 90-tych podejmowało zatrudnienie ok. 10 tys. absolwentów i na tyle szacowano również liczbę nauczycieli zmieniających pracę.

Należy również wskazać, iż na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów dyrektorzy szkół również mogli występować do Krajowego Rejestru Karnego z zapytaniem o informację o nauczycielu, co część dyrektorów szkół czyniła i ponosiła wydatki z tego tytułu. Ponadto biorąc pod uwagę wysokość opłaty za udzielenie informacji o osobie należy zauważyć, iż wydatki z tego tytułu ponoszone przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego będą nieznaczne.

Zmiana ustawy o strażach gminnych

Wdrożenie rozwiązań proponowanych w projekcie będzie miało wpływ na budżety jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie bowiem z art. 5 ustawy o strażach gminnych koszty funkcjonowania straży gminnych pokrywane są z budżetów gmin.

Proponowane rozszerzenie zadań straży gminnych nie pozostanie oczywiście bez wpływu na ogólne koszty ich funkcjonowania. W celu ich zminimalizowania można rozważyć, czy powyższe zadanie nie może być realizowane przez patrole strażników wypełniających dotychczasowy zakres zadań, przy okazji jednoczesnego ich wypełniania. Można by wówczas uniknąć kosztów związanych ze zwiększeniem zatrudnienia, a ich ewentualny wzrost związany byłby wyłącznie z koniecznością komunikowania się szkołami za pomocą urządzeń łączności lub ew. innych środków. W takiej sytuacji koszty funkcjonowania straży gminnych powinny wzrosnąć nieznacznie.

Łączne koszty wdrożenia przepisów projektu ustawy (oprócz kosztów utworzenia szkoły dla dzieci pracowników instytucji Unii Europejskiej, które wskazano oddzielnie) przedstawione zostały w poniższym zestawieniu:

Rok	Źródło finansowania		Razem (w tys. zł)
	Rezerwy celowe (w tys. zł)	Część 30 budżetu państwa „Oświata i wychowanie” (w tys.. zł)	
2008	143 557	17 415	160 972
2009	136 775	17 415	154 190
2010	152 469	17 415	169 884

Utworzenie szkoły dla pracowników instytucji Unii Europejskiej

Utworzenie publicznej szkoły dla dzieci pracowników instytucji Unii Europejskiej mającej siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej spowoduje dodatkowe skutki finansowe dla budżetu państwa. Szacuje się, że w pierwszym etapie tj. w latach 2008 – 2009 niezbędne będą środki w wysokości około 50 mln zł. Środki te zostaną przeznaczone na zakup lub adaptację budynku, wyposażenie obiektu w niezbędny sprzęt i pomoce dydaktyczne, zatrudnienie nauczycieli i pozostałego personelu niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania szkoły.

Na chwilę obecną brakuje szczegółowych informacji odnośnie możliwości otrzymania lub zakupu budynku i jego stanu technicznego. Ponadto, ze względu na fakt, że rekrutacja pracowników Agencji zakończy się najwcześniej w grudniu br. trudno jest określić liczbę i narodowość dzieci, które będą uczniami tej szkoły, a tym samym liczbę nauczycieli, których należałoby zatrudnić w szkole dla dzieci pracowników instytucji Unii Europejskiej.

Proponuje się, aby środki finansowe niezbędne na realizację ww. zadania zostały ujęte w rezerwie celowej budżetu państwa w kolejnych latach, począwszy od 2008 r.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Utworzenie nowych placówek wychowawczo – resocjalizacyjnych pod nazwą ośrodek wsparcia wychowawczego będzie skutkowało utworzeniem nowych miejsc pracy dla kadry pedagogicznej, administracyjnej i obsługi. Nie są to znaczące wartości w skali kraju.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Należy przyjąć, że część uczniów, którzy wybraliby liceum profilowane, podejmie naukę w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe. W związku z tym zwiększy się liczba osób posiadających kwalifikacje zawodowe, co wpłynie pozytywnie na rozwój regionów.

Warszawa, 30 sierpnia 2007 r.

BAS-WAEM-1939/07

Pan
Ludwik Dorn
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu
ustawy zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych
ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Roman Giertych)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2002 r. Nr 23, poz. 398, z 2003 r. Nr 23, poz. 337, z 2004 Nr 12, poz. 182, z 2005 r. Nr 16 poz. 263, Nr 42 poz. 556, Nr 66 poz. 912, Nr 76, poz. 1062, z 2006 r. Nr 15, poz. 194, z 2007 r. Nr 23, poz. 253) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zmianami). Zmiana obejmuje liczne przepisy obowiązującej ustawy i dotyczy m.in.: zasad realizacji przez szkoły programu matury międzynarodowej (program IBO), utworzenia i funkcjonowania ośrodków wsparcia wychowawczego, przeznaczonych dla uczniów wymagających specjalistycznych działań wychowawczych, przekazywania przez jednostki samorządu terytorialnego szkół i placówek rolniczych ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, stopniowej likwidacji trzyletniego liceum profilowanego kształcącego w profilach kształcenia ogólnozawodowego, przesunięcia terminu zdawania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, umożliwienia Centralnej Komisji Egzaminacyjnej inspirowania i prowadzenia badań naukowych i innowacji w dziedzinie oceniania i egzaminowania, określenia przypadków, w jakich można przyjąć osobę, która ukończyła 16 lat do szkoły dla dorosłych, ułatwienia realizacji programów edukacyjnych Unii Europejskiej m.in. poprzez uznawanie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego oraz obowiązku szkolnego także w ramach pobytu za granicą, możliwości kształcenia uczniów za granicą oraz delegowania nauczycieli za granicę, zasad realizacji obowiązku przedszkolnego oraz szkolnego poza przedszkolem i szkołą, wspomagania

nauczania dzieci pracowników migrujących języka polskiego i innych przedmiotów, możliwości przeprowadzania przez ministra kontroli w szkołach i placówkach, szczegółowego określenia praw i obowiązków ucznia oraz nagród i kar.

Ponadto projekt przewiduje zmiany w ustawach: z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, ze zmianami), z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, ze zmianami), z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109, ze zmianami), z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, ze zmianami), z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zmianami), z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779, ze zmianami).

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że przewidziano przepisy przejściowe modyfikujące ten termin.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej zasadniczo nie reguluje kwestii, o których mowa w projekcie ustawy.

Artykuł 149 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską – stanowiąc, że Wspólnota przyczynia się do rozwoju edukacji o wysokiej jakości, poprzez zachęcanie do współpracy między państwami członkowskimi i przez wspieranie i uzupełnianie ich działalności – stwierdza jednocześnie, iż Wspólnota w pełni szanuje odpowiedzialność tych państw za treść nauczania i organizację systemów edukacyjnych.

Odnosząc się do niektórych przepisów projektu należy wskazać Konwencję o Statucie Szkół Europejskich sporządzoną w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. (Dz. Urz. WE L 212 z 17.8.1994 r., str. 3, Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 16, t. 1, str. 16; Dz. U. z 2005 r. Nr 3, poz. 10). Zgodnie z konwencją, misją Szkół jest wspólne kształcenie dzieci personelu Wspólnot Europejskich. Z nauczania w Szkołach, w ramach określonych limitów, mogą korzystać także inne dzieci.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Większość przepisów projektu, regulujących kwestie systemu szkolnictwa i wychowania przedszkolnego i szkolnego, nie należy do materii regulacji prawa UE.

Należy jednak zwrócić uwagę, że projekt w pewnych aspektach odnosi się do regulacji prawa Unii Europejskiej. Przewidziano bowiem wprowadzenie regulacji, które mogą sprzyjać i ułatwiać realizację Konwencji o Statucie Szkół Europejskich sporządzonej w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania będzie mógł zakładać i prowadzić

publiczne szkoły dla dzieci pracowników instytucji Unii Europejskiej mających siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, określić organizację i warunki działania takich szkół oraz programy nauczania. Zgodnie z projektem minister uwzględni warunki i tryb kształcenia przyjęty w szkołach działających na podstawie Konwencji (art. 1 pkt 3 lit. a, art. 1 pkt 14 lit. a tiret drugie i lit. b, art. 3 pkt 1 tiret pierwsze i pkt 12 projektu).

Ponadto, projekt w art. 1 pkt 10 lit. a oraz art. 1 pkt 42 zakłada możliwość uczestnictwa w programach edukacyjnych UE. Projekt przewiduje uznawanie kształcenia uczniów (np. w zakresie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego) oraz doskonalenie zawodowe nauczycieli w ramach programów UE.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw zasadniczo nie jest objęty prawem Unii Europejskiej. W zakresie w jakim przepisy projektu odnoszą się do Konwencji o Statucie Szkół Europejskich sporządzonej w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. oraz do programów edukacyjnych UE projekt nie narusza prawa UE.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 30 sierpnia 2007 r.

BAS-WAEM-1940/07

Pan
Ludwik Dorn
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Roman Giertych) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zmianami) oraz zmiany w ustawach: z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, ze zmianami), z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, ze zmianami), z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109, ze zmianami), z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, ze zmianami), z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zmianami), z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779, ze zmianami).

Projekt ustawy zasadniczo nie jest objęty prawem Unii Europejskiej. W zakresie w jakim przepisy projektu odnoszą się do Konwencji o Statucie Szkół Europejskich sporządzonej w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. oraz do programów edukacyjnych UE projekt nie narusza prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Lech Czapla